

BOSNA I HERCEGOVINA
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
BOSNIA AND HERZEGOVINA

URED ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH
URED ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Musala 9, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 26 47 40, www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

**IZVJEŠĆE O REVIZIJI
PREDSJEDNIŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2003. GODINU**

Sarajevo, lipanj 2004. godine

KAZALO

1.	MIŠLJENJE REVIZORA	3
2.	NALAZI I PREPORUKE	4
2.1.	Sustav internih kontrola i rukovođenje	4
2.1.1.	Neriješena pitanja raspodjele dužnosti i odgovornosti za financijsko poslovanje Predsjedništva	4
2.1.2.	Nedostajuća pravila za određene izdatke	5
2.1.3.	Interne kontrole u području planiranja i kontrole proračuna Predsjedništva	6
2.2.	Izvršenje Proračuna	8
2.3.	Nabavke kapitalnih sredstava	11
2.3.1.	Nabavka računalne opreme	11
2.3.2.	Nabavka motornih vozila	11
2.4.	Rashodi	15
2.4.1.	Plaće uposlenih	15
2.4.2.	Naknade uposlenih	16
2.4.3.	Putni troškovi	19
2.4.4.	Nabavka materijala	21
2.4.5.	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	21
2.4.6.	Izdaci za tekuće održavanje	22
2.4.7.	Izdaci za osiguranje i bankarske usluge	23
2.4.8.	Usluge reprezentacije	23
2.5.	Popis – inventura	24
2.6.	Donacije računalne opreme	25
2.7.	Blagajna	25
3.	PROGRAMI POSEBNE NAMJENE (časnici za vezu u Hagu)	27
3.1.	Ured bošnjačkog časnika za vezu u Hagu	28
3.2.	Ured srpskog časnika za vezu u Hagu	30
3.3.	Ured hrvatskog časnika za vezu u Hagu	32
4.	INFORMACIJSKI SUSTAV PREDSJEDNIŠTVA	35
5.	OSVRT NA IZVRŠENU REVIZIJU ZA 2002.	36
6.	KORESPONDENCIJA SA KLIJENTOM	36
7.	SAŽETAK	37

Prilog br. 1. – Izvješće o izvršenju proračuna Predsjedništva po organizacijskim jedinicama za 2003. godinu

1. MIŠLJENJE REVIZORA

- 1.1. Ured za reviziju finansijskog poslovanja institucija Bosne i Hercegovine izvršio je reviziju finansijskih izvješća i značajnih odluka rukovodstva u **PREDSJEDNIŠTVU BOSNE I HERCEGOVINE** (u daljnjm tekstu : Predsjedništvo) za finansijsku 2003. godinu.
- 1.2. Rukovodstvo Predsjedništva odgovorno je za učinkovito poslovanje koje treba biti u suglasnosti sa zakonskom regulativom. Ova odgovornost uključuje podnošenje pouzdanih izvješća o poslovanju u godišnjem finansijskom izvješću.
- 1.3. Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o tim finansijskim izvješćima u suglasnosti sa generalno usvojenim revizijskim standardima, te sukladno članku 13. Zakona o reviziji finansijskog poslovanja institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH br. 17/99) izvijestimo o sljedećem :
 - jesu li računi sastavljeni sukladno važećoj zakonskoj regulativi;
 - odražavaju li godišnji računi točan i istinit prikaz poslovanja tijekom godine i stanja na kraju godine;
 - o ekonomičnosti, učinkovitosti i uspješnosti kojom je organizacija koristila sredstva u vršenju svojih funkcija;
- 1.4. Reviziju smo izvršili u skladu sa generalno prihvaćenim revizijskim standardima i standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – «INTOSAI». Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo s ciljem postizanja razumnog temelja za procjenu predstavljaju li finansijska izvješća točan i istinit prikaz poslovanja tijekom godine. Stoga je revizija ispitivala uzorak značajnih transakcija i odluka rukovodstva.

Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razuman temelj za naše mišljenje.

Ured za reviziju izražava negativno mišljenje na finansijska izvješća Predsjedništva za 2003. godinu u pogledu stavki koje se odnose na sljedeće :

- **Sustav internih kontrola kojima se osigurava učinkovitost finansijskog poslovanja Predsjedništva, poštivanje propisa i točnost finansijskih izvješća nije u 2003. godini bio dovoljno pouzdan (točka 2.1.);**
- **Nabavke vozila u Predsjedništvu nisu u svim slučajevima bile izvršene sukladno zakonskim propisima koji reguliraju područje javnih nabavki (tačke 2.3.2 i 3.3.);**
- **Vrijednosti kapitalnih izdataka i obveza podcijenjene su za neevidentiranu nabavku vozila po sustavu «staro za novo» u iznosu 56.679 KM. Za vrijednost neevidentirane nabavke vozila realizirani su kapitalni izdaci iznad planiranih okvira u proračunu za kapitalne izdatke (točka 2.3.2.);**

- **Ostvareni rashodi nisu u svim aspektima izražavali ekonomičnost poslovanja Predsjedništva (točka 2.4.);**
- **Za izvršeno ulaganje u popravku vozila u iznosu 32.882 KM podcijenjene su vrijednosti stalnih sredstava, a za istu vrijednost precijenjeni su rashodi (točka 2.4.6.);**
- **Za doniranu vrijednost računalne opreme, koja nije u cijelosti procijenjena, podcijenjena su stalna sredstva i izvori sredstava (točka 2.6.);**
- **Nabavke vozila Ureda hrvatskog časnika za vezu u Hagu izvršene su iz viška sredstava proračuna preostalih na računu ureda 31.12.2003. godine koja nisu vraćena na račun Proračuna prema pravilima proračunskog poslovanja (točka 3.3.);**
- **preporuke za otklanjanje određenih nedostataka uočene tijekom prethodne revizije za 2002. godinu nisu u cijelosti bile izvršene (točka 5.).**

2. NALAZI I PREPORUKE

2.1. Sustav internih kontrola i rukovođenje

2.1.1. Neriješena pitanja raspodjele dužnosti i odgovornosti za financijsko poslovanje Predsjedništva

Predsjedništvo u organizacijskom smislu čine tri Kabineta članova Predsjedništva (u daljnjem tekstu: Kabineti) i Tajništvo Predsjedništva BiH (u daljnjem tekstu: Tajništvo), te tri Ureda časnika za vezu u Hagu.

Tajništvo

Prema Poslovniku o radu Predsjedništva, Tajništvo je osnovano kako bi osiguravalo stručnu, administrativnu i tehničku potporu članovima Predsjedništva tijekom vršenja njihovih kolektivnih i individualnih dužnosti. Generalni tajnik je nalogodavac za korištenje sredstava i odgovoran je za korištenje financijskih, materijalnih i ljudskih potencijala u Tajništvu. Izmjenama Pravilnika o unutarnjem ustroju Tajništva uvedena je funkcija zamjenika generalnog tajnika za organizacijske i financijske poslove koji je zadužen da prati realizaciju proračuna Predsjedništva i da se brine o materijalno-tehničkoj snabdjevenosti Predsjedništva i organizacijskih jedinica u njegovom sastavu. Generalni tajnik je potpisnik financijskih izvješća Predsjedništva za 2003 godinu i po tom temelju odgovoran je za materijalno-financijsko poslovanje Predsjedništva u cjelini (osim Ureda časnika za vezu u Hagu u kojima su odgovorni časnici za vezu).

Kabineti

Kabineti osiguravaju političku potporu članovima Predsjedništva, uključujući i odgovarajuću stručnu i tehničku potporu. Dužnosti i obveze šefova Kabineta koje se tiču financijskog poslovanja nisu navedene, osim što je Poslovníkom o radu Predsjedništva definirano da «Kabinet člana Predsjedništva osigurava političku potporu članu Predsjedništva». Prema Odluci Predsjedništva o procedurama stvaranja obveza stoji da stvaranje obveza u Kabinetima odobravaju šefovi kabineta «po dogovoru sa generalnim tajnikom», međutim bez pojašnjenja kako se taj dogovor verificira i dokumentira.

Nedostaci u internim pravilima i sukobi ovlasti

Postojećim internim pravilima nisu jasno definirani odnosi između Tajništva i Kabineta koji se odnose na financijsko poslovanje Predsjedništva i to sa sljedećim **posljedicama**:

- generalno, nije jasno tko je odgovoran za cjelokupno financijsko poslovanje Predsjedništva, niti postoje jasna razdvajanja dužnosti i odgovornosti između Tajništva i Kabineta vezano za rukovođenje financijskim operacijama (posebno uzevši u obzir da je generalni tajnik odgovoran Predsjedništvu u cjelini, a šef Kabineta samo članu Predsjedništva);
- ne postoji linija subordinacije (hijerarhijska linija nadređenosti) na relaciji između šefa Kabineta i generalnog tajnika (nejasno je da li je generalni tajnik naredbodavac šefovima Kabineta u pogledu financijskog poslovanja ili obratno);
- nije definirano je li funkcija rukovođenja financijskim poslovanjem Tajništva samostalna ili je uzrokovana suglasnošću članova Predsjedništva (i/ili od šefova Kabineta);
- zabilježeno je stvaranje obveza u Kabinetima bez ostvarenog dogovora sa generalnim tajnikom¹, što je u suprotnosti sa Odlukom Predsjedništva o procedurama za stvaranje obveza;
- nije konzistentan sustav stvaranja obveza putem internih narudžbenica, obrade narudžbenica, kompletiranja dokumentacije, uvida u raspoloživa sredstva u proračunu, te konačno, nije precizan i učinkovit postojeći sustav odobravanja obveza koji se tijekom 2003. godine pokazao nefunkcionalnim.

2.1.2. Nedostajuća pravila za određene izdatke

Revizija je u ranijim izvješćima blagovremeno predlagala da se donesu odgovarajuća interna pravila vezano za potrošnju određenih sredstava kao jedinstvena rješenja za Predsjedništvo u cjelini, što još nije učinjeno. Ovo se prije svega odnosi na pravila u vezi mobilnih telefona, poklona i reprezentacije i drugog navedenog u ranijim izvješćima. Pored toga, uočili smo da postoje neusuglašeni stavovi između tri Kabineta u vezi priznavanja pojedinih troškova koji stvarno postoje u jednom Kabinetu, a ne postoje u drugim Kabinetima ili je potreba izražena u manjoj mjeri (radi se o troškovima smještaja, zakupa, naknada za odvojeni život, naknada za privremene i povremene poslove, ugovore o djelu i sl.).

¹ Nalazi u poglavljima 2.4. i 2.7. našeg izvješća koji se odnose na troškove smještaja i zakupa (točka 2.4.2.), nabavke materijala (točka 2.4.4.), usluge prijevoza i goriva (točka 2.4.5.), troškove tekućeg održavanja (točka 2.4.6.), izdatke za osiguranje (točka 2.4.7.), troškove reprezentacije i poklona (točka 2.4.8.), i troškove goriva i mobilnih telefona realizirane putem blagajne (točka 2.7.), pokazuju da je bilo slučajeva stvaranja obveza bez znanja Tajništva i bez prethodnog uvida u raspoloživa sredstva proračuna.

Revizija se nije uvjerila da je Tajništvo tijekom 2003. godine ponudilo bilo koji prijedlog zajedničkih pravila ili prijedloge za rješavanje statusa specifičnih troškova kod pojedinih Kabineta.

Umjesto zajedničkih pravila, usvojena su neka od ovih pravila odvojeno za pojedine organizacijske jedinice npr. pravila za troškove mobilnih telefona (Tajništvo i Kabinet srpskog člana Predsjedništva) i pravila za troškove reprezentacije (Tajništvo).

2.1.3. Interne kontrole u području planiranja i kontrole proračuna Predsjedništva

Potrošnja organizacijskih jedinica i zbirno planiranje

Planska projekcija proračuna za 2003. godinu napravljena je po organizacijskim jedinicama u fazi projektiranja proračuna za tu godinu i nakon smanjenja konačnog iznosa proračuna od strane Parlamentarne skupštine BiH, Tajništvo nije izvršilo ponovnu korekciju planskih parametara po organizacijskim jedinicama u odnosu na postotak smanjenja. To je bio uzrok da Tajništvo dalje tijekom 2003. godine prati potrošnju proračuna bez mogućnosti usporedbe sa planiranim iznosima po organizacijskim jedinicama.

Načelo zbirnog planiranja proračuna je razumljiv ako se uzme u obzir da je proračun Predsjedništva usvojen kao jedinstven, bez podjele na organizacijske jedinice, ali takav sustav planiranja ne omogućava uvid u raspoloživa sredstva po organizacijskim jedinicama. Drugim riječima, zbirno planiranje je bilo korisno i potrebno, ali je Tajništvo suprotno ranijim preporukama Revizije da planira i prati troškove ukupno i po organizacijskim jedinicama², propustilo mogućnost da nastavi uspoređivati izvršenje proračuna po organizacijskim jedinicama u odnosu na plan (nije napravljen logičan nastavak vezan za ranije utvrđenu projekciju proračuna za 2003. godinu, uključujući adekvatna umanjenja iznosa za svaku organizacijsku jedinicu u odnosu na ukupno odobreni proračun).

Jednako raspolaganje proračunom

Načelo jednakosti proračuna definiran je člankom 19. Poslovnika o radu Predsjedništva kojim se definira da «Kabineti mogu računati sa istim iznosom iz proračuna». Revizija je uočila da se aritmetički jednakom podjelom sredstava proračuna kojom se slijedi ovo načelo jednakosti za svaku vrstu troška zanemaruju stvarne potrebe organizacijskih jedinica. Tako su, na primjer, jednako planirani troškovi zakupa u dva Kabineta koji imaju potrebu za ovim troškovima, sa istim iznosom tih troškova planiranim u trećem Kabinetu koji objektivno nema jednaku potrebu za ovom vrstom izdataka. Isto možemo istaći za troškove naknada za odvojeni život ili smještaj.

Revizija je na početku mandata sadašnjeg sastava Predsjedništva i rukovodstva Tajništva savjetovala redovna usaglašavanja potreba pojedinih organizacijskih jedinica u odnosu na raspoloživa sredstva proračuna (mjesečno, kvartalno itd.).

² Vidjeti Pismo rukovodstvu Predsjedništva BiH za 2003. godinu upućeno 24.11.2003. godine; preporuka vezana za točku 1. Sustav internih kontrola – Učinkovitost finansijskog poslovanja Predsjedništva.

Nisu prihvaćene takve sugestije niti ranije preporuke Revizije za reguliranje nedostajućih kriterija i procedura potrošnje proračunskih sredstava kojima je moguće postići ravnopravno sudjelovanje u troškovima sva tri Kabineta Predsjedništva (Predsjedništvo je 2002. godine upozoreno da je moguće očekivati prekomjernu potrošnju u 2003. godini³ i da je moguće uravnotežiti potrošnju).

Razvoj događaja tijekom 2003. godine u vezi planiranja i kontrole proračuna bitno je odstupao od preporučenog. Došlo je do značajnijih, neusuglašenih razlika u potrošnji, a potom do konzekventnog poravnivanja-usaglašavanja kroz prebijanje troškova namijenjenih pojedinim uredima časnika za vezu pri «ICFY» u Hagu, te dopunskih intervencija iz rezervi Proračuna BiH. Navedeno se može vidjeti u narednoj tablici koja je dio izvješća o izvršenja proračuna Predsjedništva po organizacijskim jedinicama (**detaljnije vidjeti u Prilogu broj 1. ovog Izvješća**).

PREGLED IZVRŠENJA PRORAČUNA PO ORGANIZACIJSKIM JEDINICAMA ZA 2003.

Tablica br. 1.

Iznosi u KM

Vrsta rashoda	Ukupno proračun (sve promjene) 2003.	Kabinet člana PBIH iz RS	Kabinet člana PBIH iz reda hrvatskog naroda	Kabinet člana PBIH iz reda bošnjačkog naroda	Tajništvo PBIH	Zajednički troškovi i troš. Konaka	Ukupni troškovi PBIH
Plaće uposlenih	1.709.649	331.733	265.622	181.006	842.561	53.763	1.674.685
Naknade troškova uposlenih	540.000	152.397	106.866	87.186	191.106	1.000	538.556
Putni troškovi	386.500	73.023	94.651	108.754	35.778	73.979	386.185
Izdaci za energiju	81.000	15.387	12.189	13.036	18.716	19.798	79.126
Izdaci za komunalne usluge	302.000	80.047	62.416	52.910	67.503	38.273	301.150
Nabavka materijala	50.000	5.511	760	981	20.496	18.113	45.860
Izdaci za usluge prijevoza i goriva	186.000	93.712	42.670	25.088	18.224	6.002	185.695
Troškovi zakupa	71.500	25.251	34.350	110	0	9.985	69.696
Izdaci za tekuće održavanje	223.000	72.691	40.094	66.415	29.626	14.159	222.984
Izdaci za osiguranje	7.011	746	1.251	298	1.567	0	3.862
Ugovorene usluge	340.000	59.331	59.883	58.432	46.835	115.357	339.838
TEKUĆI RASHODI	3.896.660	909.831	720.751	594.216	1.272.413	350.428	3.847.638
KAPITALNI IZDACI	210.000	4.999	2.883	5.630	6.653	189.796	209.961
Ukupno TEKUĆI i KAPITALNI IZDACI	4.106.660	914.829	723.635	599.846	1.279.066	540.223	4.057.599
PROGRAMI ZA POSEBNE NAMJENE	1.563.340	376.228	521.106	645.646	0	0	1.542.981
Bošnjački ured časnika za vezu pri ICFY	646.113	0	0	645.646	0	0	645.646
Srpski ured časnika za vezu pri ICFY	396.113	376.228	0	0	0	0	376.228
Hrvatski ured časnika za vezu pri ICFY	521.113	0	521.106	0	0	0	521.106
SVEUKUPNO	5.670.000	1.291.058	1.244.741	1.245.492	1.279.066	540.223	5.600.580

Revizija i dalje smatra da postojeći sustav planiranja i praćenja izvršenja proračuna nije učinkovit i da ne proizvodi odgovarajuće efekte kao u slučaju kada bi se proračun planirao i pratio po organizacijskim jedinicama, ali sa objektivnim, pravovremenim sagledavanjem svih troškova i priznavanjem i kontrolom pojedinih kategorija troškova.

³ Vidjeti Izvješće o reviziji Predsjedništva BiH za 2002. godinu; preporuka vezana za točku 2.1.1. tog Izvješća (http://www.revizija.gov.ba/bs/audit-rep/doc02/Izvjestaj_PR_02%20.pdf)

Sagledavajući sve navedene nedostatke u sustavu internih kontrola i uočene propuste, Revizija preporučuje sljedeće:

- **Jasno odrediti koje aktivnosti u vezi financijskog poslovanja Tajništvo može samostalno poduzeti, a za koje je potrebna suglasnost sva tri člana Predsjedništva;**
- **Jasno odrediti i razdijeliti ovlasti i obveze Tajništva u odnosu na Kabinete i Ureda tri časnika za vezu u Hagu vezano za sve elemente financijskog poslovanja Predsjedništva;**
- **Ne ulazeći u konačna rješenja za koje će se Predsjedništvo odlučiti, Revizija smatra da svako rješenje mora zadovoljiti osnovne kriterije transparentnog, odgovornog i stručnog rada, te zakonitog poslovanja unutar financijskog okvira kojeg je utvrdila Parlamentarna skupština BiH;**
- **U tehničkom smislu, Predsjedništvo mora u cijelosti ostvariti kontrolu nad stvaranjem obveza prije njihovog nastanka, mora omogućiti funkcionalnu obradu internih narudžbi kroz praćenje raspoloživih sredstava u proračunu i promptno izvještavanje svake organizacijske jedinice o statusu njene obveze u odnosu na odobreni proračun Predsjedništva i njen pripadajući dio (Revizija skreće pažnju Tajništvu na naše ranije preporuke da se mora ustrojiti redovno izvještavanje o nastalim obvezama svih organizacijskih jedinica, kako bi rad Tajništva i Predsjedništva u cjelini bio potpuno transparentan i čime bi se ostvarila kontrola, te poduzimale preventivne mjere da se izbjegnu prekomjerna potrošnja, nenamjenska potrošnja, prelijevanje troškova između organizacijskih jedinica, kao i druge posljedice zabilježene u ranijim izvješćima).**
- **Ponovo sugeriramo da Tajništvo pripremi prijedlog jedinstvenih pravila za tretiranje zajedničkih troškova gdje se mogu primijeniti isti kriteriji, a da se u suradnji sa Kabinetima definira način priznavanja specifičnih troškova koji postoje u pojedinim kabinetima. Istovremeno, potrebno je ustrojiti proračunsku kontrolu po organizacijskim jedinicama čime bi se ostvarila učinkovitija kontrola izvršenja proračuna.**

∴

Slabosti sustava internih kontrola Predsjedništva opisane u poglavlju 2.1. identificirali smo kao osnovne uzroke većine daljih nepravilnosti zabilježenih u financijskom poslovanju Predsjedništva tijekom 2003. godine. Naredna poglavlja Izvješća daju pregled posljedica opisanih slabosti u sustavu internih kontrola.

2.2. Izvršenje Proračuna

Revizija je izvršila analizu promjena proračuna tijekom 2003. godine i napravljen je uvid u podatke o traženom i odobrenom proračunu, promjeni strukture proračuna i povećanju proračuna po temelju rebalansa i odobrenih tekućih rezervi. Ocijenili smo da proračun nije realno planiran za pojedine troškove. Prigodom planiranja proračuna, Tajništvo nije imalo na raspolaganju planove specifičnih izdataka, npr. 'Plan nabavki stalnih sredstava', 'Plan putovanja', niti je inicirao njihovu izradu pri Kabinetima ili ponudio nacрте takvih planova članovima Predsjedništva na usvajanje. Predsjedništvo je u svojoj projekciji proračuna zahtijevalo veći iznos proračuna od odobrenog (razlika iznosi 2.385.061 KM). Nakon smanjenja proračuna od strane Parlamentarne skupštine BiH, Predsjedništvo je, prema riječima odgovornih, imalo na raspolaganju nedovoljna sredstva za financiranje troškova tijekom cijele godine. Međutim, smanjenje sredstava nije ponovno usuglašeno sa Ministarstvom za trezor (promjena strukture proračuna, raspored raspoloživog proračuna po stavkama, dinamika potrošnje i sl.), niti je ovako smanjen proračun ponovo raspodijeljen po organizacijskim jedinicama.

U kolovozu 2003. godine Tajništvo je zatražilo promjenu strukture proračuna kada je zapaženo da su probijene ili narušene pojedine bilančne pozicije. Revizija smatra da je Tajništvo u takvoj situaciji trebalo ranije djelovati, jer je bilo svjesno nedostajućih sredstava proračuna. Promjena strukture je od strane Vijeća ministara odobrena 05.09.2003. godine.

U studenom 2003. godine odobren je rebalans proračuna i ponovljen je isti slučaj kao kod prvobitno usvojenog proračuna. Rebalans proračuna je bio ponovo znatno manji od traženih sredstava, i to za 1.821.182 KM. S obzirom na to da i rebalans proračuna nije mogao zadovoljiti potrošnju Predsjedništva, u dva navrata su tražena i korištena sredstva iz tekuće rezerve Proračuna. Predsjedništvo je po tom temelju, za prekomjernu potrošnju koja se dalje nije mogla financirati iz redovnih sredstava, u dva navrata (prosinac 2003. i veljača 2004. godine), koristio rezerve proračuna BiH u ukupnom iznosu od 450.000 KM koje je odobrio Parlament. Ovo povlačenje rezervi proračuna riješilo je pitanje rashoda iznad planiranih okvira evidentiranih prema poslovnim knjigama Predsjedništva, ali ne i uzroke njegovog nastanka.

Pokriće troškova iz proračunske rezerve izvršeno je na sljedeći način:

Vijeće ministara je prvi put odobrilo uporabu sredstava tekuće rezerve Proračuna 15.12.2003. godine sa namjenom za «uravnoteženje obima i strukture rashoda iznad planiranih okvira» u iznosu od 200.000 KM. Drugi put (25.02.2004. godine) odobrena su sredstva tekuće rezerve proračuna za iste namjene u iznosu od 250.000 KM.

Prigodom drugog odobrenja, Ministarstvo za trezor je tražilo da Predsjedništvo u svom godišnjem izvješću posebno iskaže prekoračenje proračuna prije odobravanja pokrića iz tekućih rezervi, te da utvrdi odgovornost za prekoračenje. Do datuma okončanja revizije, Ured za reviziju nije dobila na uvid dokaze o tome je li pokrenut postupak i utvrđena tražena odgovornost unutar Predsjedništva u cilju pružanja odgovora Ministarstvu financija i trezora.

Sljedeće obveze Predsjedništva (iskazane u poslovnim knjigama na dan 31.12.2003. godine) plaćene su najvećim dijelom iz druge tranše tekućih rezervi proračuna (prikaz po organizacijskim jedinicama):

Kabinet bošnjačkog člana Predsjedništva	42.985 KM
Kabinet hrvatskog člana Predsjedništva	40.724 KM
Kabinet srpskog člana Predsjedništva	78.897 KM
Tajništvo Predsjedništva	23.831 KM
Zajednički troškovi Predsjedništva	78.041 KM
UKUPNO	264.478 KM

Zbirni pregled izvršenja proračuna Predsjedništva za 2003. godinu prikazujemo u narednoj tablici:

PREGLED IZVRŠENJA Proračuna ZA 2003. godinu

Tablica br. 2.

Iznosi u KM

Red br.	Vrsta rashoda	Odobreno po Proračunu 2003.	Promjena strukture proračuna 2003.	Rebalans Proračuna 2003.	Odobrene tekuće rezerve proračuna 1	Odobrene tekuće rezerve proračuna 2	Ukupno proračun 2003. (5+6+7)	Ukupno ostvareni proračun 2003.	Raspoloživ a sredstva (8 - 9)	Index 9/8
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
I.	Tekući izdaci	2.982.011	0	3.451.660	195.000	250.000	3.896.660	3.847.638	49.022	98,7
1.	Plaće uposlenih	1.462.334	0	1.709.649	0	0	1.709.649	1.674.685	34.964	97,9
2.	Naknade troš.zap.	348.466	- 119.534	500.000	40.000	0	540.000	538.556	1.444	99,7
3.	Putni troškovi	205.200	- 44.800	285.000	70.000	31.500	386.500	386.185	315	99,9
4.	Izdaci za energiju	29.160	- 15.840	80.000	0	1.000	81.000	79.126	1.874	97,6
5.	Izdaci za kom.usl.	149.904	- 65.096	250.000	10.000	42.000	302.000	301.150	850	99,7
6.	Nabavka materijala	37.800	0	50.000	0	0	50.000	45.860	4.140	91,7
7.	Izdaci prijev .i gor.	107.773	0	120.000	15.000	51.000	186.000	185.695	305	99,8
8.	Unajmlj.imov. i opr.	75.600	+ 32.600	65.000	5.000	1.500	71.500	69.696	1.804	97,4
9.	Izdaci za tek.održ.	228.960	+ 83.960	150.000	30.000	43.000	223.000	222.984	16	99,9
10.	Izdaci za osigur.	18.512	+ 17.512	2.011	5.000	0	7.011	3.862	3.149	55,1
11.	Ugovorene usluge	318.302	+ 111.198	240.000	20.000	80.000	340.000	339.838	162	99,9
II.	Tekući grantovi	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III.	Kapitalni izdaci	175.000	0	205.000	5.000	0	210.000	209.961	39	99,9
1.	Nabavka građevina	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	Nabavka opreme	175.000	0	240.000	5.000	0	210.000	209.961	39	99,9
3.	Nab.ost.staln.sred.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IV.	Progr. pos. namj. časnici za vezu	1.563.340	0	1.563.340	0	0	1.563.340	1.542.981	20.359	98,6
	UKUPNO (I – IV)	4.720.351	0	5.220.000	200.000	250.000	5.670.000	5.600.580	69.420	98,7

Prema nalazima revizije Pregled izvršenja proračuna treba korigirati za sljedeće iznose u koloni 9 «Ukupno ostvareni proračun»: povećati kapitalne izdatke za neevidentiranu nabavku vozila po sustavu «staro za novo» u iznosu od 56.679 KM namijenjenog Kabinetu člana Predsjedništva iz Republike Srpske, povećati «Programe posebnih namjena – Ureda časnika za vezu u Hagu za neevidentiranu nabavku vozila u iznosu 51.333 KM plaćenog iz sredstava proračuna 2003. godine namijenjenog Uredu hrvatskog časnika za vezu u Hagu i smanjiti izdatke za tekuće održavanje kod ulaganja za popravku vozila namijenjenog Kabinetu bošnjačkog člana Predsjedništva, koji su teretili troškove umjesto povećanja nabavne vrijednosti sredstava.

Predsjedništvo mora usuglasiti svoju potrošnju sa raspoloživim sredstvima koje je odobrila Parlamentarna skupština BiH, te utvrditi realne godišnje potrebe svake organizacijske jedinice, a posebno svakog Kabineta. U tom smislu predlažemo da članovi Predsjedništva uvažavaju i međusobno usuglase različite potrebe u pojedinim kategorijama izdataka po Kabinetima, te zaduže Tajništvo da planira i prati izvršenje proračuna po organizacijskim jedinicama.

Sugeriramo Predsjedništvu da uvažava preporuke Revizije iz Izvješća za 2001. i 2002. godinu, kao i preporuke date tijekom vršenja prethodnih revizija. Preporučujemo da se razmotre i usvoje mjere za uštede u pojedinim troškovima poslovanja, kao i da se zaduži Tajništvo da implementira preporuke za unapređenje sustava internih kontrola iz Izvješća revizije.

2.3. Nabavke kapitalnih sredstava

Predsjedništvo je u 2003. godini izvršilo nabavke kapitalnih sredstava u ukupnoj vrijednosti od 209.961 KM i to za sljedeće stavke:

Namještaj	280 KM
Računalna oprema	5.902 KM
Oprema za prijenos podataka i glasa	11.551 KM
Ostale uredske mašine	1.724 KM
Motorna vozila	189.796 KM
Elektronska oprema	708 KM

2.3.1. Nabavka računalne opreme

Predsjedništvo nije imalo utvrđen godišnji plan nabavki računalne opreme. Zabilježene su dvije pojedinačne nabavke, od kojih je prva realizirana preko firme Printex Sarajevo za dva računala ukupne vrijednosti 2.630 KM. Nabavka je izvršena za potrebe Tajništva i za istu nisu osigurane tri ponude, što nije sukladno Odluci o procedurama stvaranja obveza Predsjedništva. Druga nabavka je realizirana preko firme PC Kids Sarajevo za jedno računalo i pisač ukupne vrijednosti 1.591 KM. Nabavka je izvršena za potrebe Kabineta bošnjačkog člana Predsjedništva i također bez prikupljanja tri ponude (što je uvjetovano istim internim procedurama) ili pod uvjetima neposredne pogodbe sa jednim ponuđačem, gdje treba osigurati prethodno odobrenje Ministarstva financija i trezora (članak 8. Odluke o postupku nabavke roba, usluga i ustupanja radova za potrebe institucija BiH). Iako su zadovoljene interne procedure naručivanja, Revizija nije dobila na uvid narudžbenice prema dobavljačima.

Predsjedništvo u oba slučaja nije poštovalo procedure nabavki koje su podrazumijevale prikupljanje tri ponude sukladno internim procedurama ili uvjete neposredne pogodbe sa jednim ponuđačem uz prethodno odobrenje Ministarstva financija i trezora. Predsjedništvo za ove vrste nabavki nije imalo utvrđeni godišnji Plan nabavki kako bi se nabavke izvršavale po unaprijed utvrđenim i objedinjenim potrebama.

2.3.2. Nabavka motornih vozila

Predsjedništvo je u lipnju 2003. godine donijelo zaključak da Tajništvo izvrši kupovinu reprezentativnih vozila za članove Predsjedništva. Prema zaključku, nabavka dva vozila trebalo je izvršiti odmah, a kupovinu trećeg u rujnu 2003. godine. Ovaj zaključak je donesen iako su sredstva za ove namjene u proračunu bila ograničena, odnosno dovoljna za samo jedno reprezentativno vozilo (160.000 KM, a po rebalansu 190.000 KM). Ipak, suprotno ograničenjima, spomenuti zaključak Predsjedništva realiziran je na sljedeći način :

Nabavka motornog vozila AUDI A8 4,2 «quattro/tiptronic»

Nabavku ovog vozila izvršilo je Tajništvo za člana Predsjedništva iz reda hrvatskog naroda iz sredstava tekuće rezerve Proračuna BiH. Vijeće ministara BiH je (29.04.2003. godine) donijelo Odluku o uporabi sredstava tekuće proračunske rezerve za ove namjene, čime je odobrena nabavka jednog motornog vozila za potrebe Predsjedništva BiH u vrijednosti od 160.000 KM dva mjeseca prije gore spomenutog Zaključka Predsjedništva. Nabavka vozila izvršena je putem javnog oglasa.

Tajništvo je formiralo Povjerenstvo za izbor najpovoljnije ponude za nabavku putničkog automobila Audi A8. Zapisnik Povjerenstva od 30.07.2003. godine potvrđuje da je prednost dana firmi "BRČKO GAS" zbog promptnog roka isporuke (kakav je tražen javnim pozivom), iako je ta ponuda bila viša za 3.896 KM od ponuđača «ASA PVA». Treći ponuđač («Jelić Auto»), također je eliminiran zbog dugačkog roka isporuke (6-8 sedmica) i izložbenog vozila koje je prešlo određeni broj kilometara. Cijena prihvaćene ponude za I varijantu ponude od firme «Brčko Gas» iznosila je 119.044 KM za osnovni model (prihvaćena cijena vozila za standardnu opremu bez dodatne opreme).

Predračuni i računi ispostavljeni od firme «Brčko Gas» za vozilo prikazujemo u nastavku teksta:

Naziv	Predračun broj 04-068/03 od 08.08.2003. godine	Račun broj 03-096/03 od 09.09.2003. godine	Račun od 31.10.2003. godine
Cijena vozila	115.071 KM*	140.428 KM**	
Carina	17.846 KM	17.535 KM	
Osnovica za porez	132.917 KM	158.163 KM***	158.163 KM
Porez (kalkulacija 20%)	26.583 KM	--	31.632 KM
Ukupno za plaćanje	159.500 KM		189.163 KM
Uplaćeno	159.500 KM		159.500 KM
Ostalo za uplatu			30.295 KM
Napomena		Dobavljač je naglasio: "POREZ NIJE PLAĆEN"!	Dobavljač je (10/09/03) platio porez umjesto kupca

* cijena u predračunu je najvjerojatnije stavljena u navedenom iznosu kako bi konačna cijena bila u okviru odobrene sume od 160.000 KM.

** tek je u računu dana stvarna cijena sa dodatnom opremom.

***prema zapisniku povjerenstva koji je dobiven naknadno u reviziji, zapravo je kupljeno vozilo po ponudi iz II varijante

Tajništvo koje je realizirao navedeni Zaključak Predsjedništva je u momentu nabavke vozila trebalo znati da će se nabavkom stvoriti obveze koje će biti veće od iznosa koji je dozvoljen proračunom za kapitalne izdatke, što nije bilo sukladno Zakonu o izvršenju proračuna institucija BiH za 2003. godinu (Službeni glasnik, broj 5/2003 i 34/2003). Ujedno, prekršena je i Odluka Vijeća ministara br. 55/03 od 29.04.2003. godine, prema kojoj je odobrena nabavka jednog vozila u vrijednosti do 160.000 KM. Dodatne obveze su kasnije pokrivena usvajanjem rebalansa proračuna 07.11.2003. godine.

Povjerenstvo Predsjedništva koje je vršila odabir ponuda nije konstatiralo da je cijena vozila koje je ponudila firma "BRČKO GAS" u prvoj varijanti pod opcijom "ODMAH" trebala sa dodatnom opremom da iznosi 155.739 KM, a da bi sa carinom i obračunatim porezom konačna cijena trebala da iznosi 210.191 KM. Ovaj automobil trebao je imati ugrađenu i dodatnu opremu u iznosu od 34.896 KM. Cijena dodatne opreme nije bila predmet usporedne analize koju je prezentiralo Povjerenstvo.

Prema zapisniku o izboru najpovoljnijeg dobavljača, koji je Reviziji naknadno dostavljen, može se zaključiti da je zapravo kupljen automobil kojeg je firma "BRČKO GAS" ponudila u svojoj ponudi kao drugu varijantu, i to sa rokom isporuke od 25 dana. Od datuma izbora dobavljača pa do datuma uplate poreza za auto proteklo je 41 dan, te je tako probijen i izigran osnovni kriterij "isporuka odmah" koji je eliminirao druge firme koje su nudile i nižu cijenu.

Nabavka vozila AUDI A6 3,0 quattro

Nabavku ovog vozila izvršilo je Tajništvo za člana Predsjedništva iz reda srpskog naroda. Uvidom u spisak vozila koje koristi Predsjedništvo BiH, na jednoj od popisnih listi uočeno je putničko vozilo AUDI A6 reg. oznaka 524-M-858.

Ovo vozilo je kupljeno sukladno Zaključku Predsjedništva o nabavci tri reprezentativna vozila, ali ta nabavka nije evidentirana u poslovnim knjigama Predsjedništva za 2003. godinu, niti u financijskim izvješćima za 2003. godinu.

Revizija je istraživanjem utvrdila da je na spisku vozila koje koristi Predsjedništvo BiH navedeno vozilo AUDI A6 3,0 Quattro, registrirano 12.12.2003. godine. Dodatno, pregledom evidencije izdanog goriva za prosinac 2003. godine, konstatirana je potrošnja goriva za navedeno vozilo. Tragom tih podataka, utvrđeno je da je Predsjedništvo zaključilo ugovor sa firmom "BRČKO GAS" iz Brčkog za kupovinu vozila po sustavu "STARO ZA NOVO" (broj ugovora 33/03 od 24.10.2003. godine, potpisan od strane v.d. generalnog tajnika Predsjedništva). Spomenuti ugovor se realizirao bez elemenata hitnosti i bez dokumentacije koja potvrđuje tu hitnost i procedura koje bi se u tom slučaju primijenile.

Ugovorom se definira da će prodavač ("BRČKO GAS") preuzeti od kupca (Predsjedništva BiH, Kabinet člana Predsjedništva iz RS) rabljeno putničko motorno vozilo "AUDI A8 4,2 Quattro" (godina proizvodnje 1997.) po cijeni od 17.170 KM, a isporučiti novo vozilo "AUDI A6 Quattro" po cijeni sa uračunatom carinom od 73.849 KM. Ovim Ugovorom regulirano je da prodavač ("BRČKO GAS") plaći porez i posebno ga fakturira kupcu. Utvrđeni rok plaćanja je bio 31.03.2004 godine.

Prodavač, "BRČKO GAS" ispostavio je račun broj 03-125/03 od 04.12.2003. godine:

CIJENA VOZILA SA CARINOM	73.849 KM
PROCJENA VRIJEDNOSTI RABLJENOG VOZILA	<u>17.170 KM</u>
RAZLIKA ZA NAPLAĆU	56.679 KM

Predsjedništvo je za navedenu nabavku vozila "staro za novo" stvorilo obveze u 2003. godini za kapitalne izdatke iznad planiranih okvira u proračunu, što nije sukladno odredbama Zakona o izvršenju proračuna institucija BiH.

Revizijom je konstatirano da nabavka vozila nije evidentirana u poslovnim knjigama Predsjedništva za 2003. godinu, kao ni u financijskim izvješćima za 2003. godinu. Time su u poslovnim knjigama Predsjedništva kao i u financijskim izvješćima podcijenjeni izdaci za kapitalna ulaganja i obveze prema dobavljačima.

Nabavka vozila izvršena je bez prethodne suglasnosti Ministarstva financija i trezora i Vijeća ministara BiH iako je to bila obveza regulirana člankom 18. Zakona o izvršenju proračuna institucija BiH (Službeni glasnik BiH, broj 5/2003 i 34/2003), s obzirom da se radi o transferima iz proračunskih rezervi za financiranje kapitalnih izdataka.

Dogovorena obveza plaćanja fiksirana je 31.03.2004. godine i iznosi preko 50.000 KM, čime su prekršene odredbe o procedurama nabavki kako je to regulirano člankom 5. Odluke o postupku nabavke robe, usluga i ustupanja radova za potrebe institucija BiH (Službeni glasnik BiH, broj 13/2003).

Realizacija zaključka Predsjedništva o kupovini tri vozila u slučaju trećeg vozila - AUDI A8 4,2 «quattro/tiptronic»⁴

Ovo vozilo je dobiveno/pribavljeno po modelu «ustupanje na korištenje vozila» za člana Predsjedništva iz reda bošnjačkog naroda. Revizija je utvrdila da treće vozilo nije kupljeno iz sredstava proračuna BiH, već je dobiveno na privremeno korištenje za Kabinet bošnjačkog člana Predsjedništva na temelju Rješenja Vlade Federacije BiH br. 392/2003 od 07.08.2003. godine koje je potpisao premijer g-din Ahmet Hadžipašić (ostala vozila koja se u Predsjedništvu BiH koriste ili su se koristila po temelju aranžmana «ustupanja na korištenje» zaključenih sa institucijama različitih nivoa vlasti, nisu bila povezana sa realizacijom Odluke Predsjedništva o nabavci tri reprezentativna vozila).

Rok na koji se ustupa vozilo rješenjem nije preciziran. Radi se o potpuno novom vozilu koje je registrirano 04.08.2003. godine na Zajedničke službe Federacije BiH. S obzirom da ovakva praksa nije regulirana posebnim propisima, Revizija ovim nalazom ne upućuje na kršenje nedostajućih propisa. Ipak, skreće se pažnja na činjenicu da su i sredstva Federacije BiH trebala imati ranije definiranu uporabu u ove svrhe, što predstavlja najvažnije načelo transparentne uporabe javnog novca. S obzirom da se ne radi o usamljenom slučaju, Revizija će u suradnji sa entitetskim institucijama napraviti pregled javnih sredstava rabljenih u ove svrhe-posuđivanja vozila između institucija. Zahtjev za provjeru nabavke ovog vozila Revizija će uputiti Uredu za reviziju Federacije BiH.

⁴ Iako pribavljanje ovog vozila nema direktne veze sa proračunom Predsjedništva, smatramo da ovo treba istaći kao postupak koji nije bio u cijelosti transparentan.

Prema saznanjima Revizije pokazalo se da je Služba za zajedničke poslove FBiH nešto ranije (juni 2003.) raspisala javni tender za nabavku tri putnička motorna vozila od kojih je jedno spomenuto vozilo, što upućuje na mogući zaključak da je vozilo unaprijed bilo planirano za ustupanje ili da nije bilo potrebe u Federaciji BiH za nabavkom istog.

•
•

Revizija smatra da Predsjedništvo treba planski pristupiti formiranju voznog parka, uvažavajući, kako značaj funkcije Predsjedništva, tako i ukupnu ekonomsku situaciju u Bosni i Hercegovini. Svi troškovi nabavke vozila u 2003. godini, te troškovi vozila koja se koriste i vode u evidencijama iz ranijih godina, troškovi održavanja, goriva i vozača sumarno čine značajne godišnje izdatke Predsjedništva. Također, preporučujemo da se u slučajevima posuđivanja vozila na korištenje između institucija vrši transparentno i da se po tom temelju vrše korekcije kapitalnih sredstava u proračunu.

2.4. Rashodi

2.4.1. Plaće uposlenih

Ukupno realizirane neto plaće na dan 31.12.2003. godine iznosile su **1.031.786 KM**. Pregled troškova po organizacijskim jedinicama dat je u prilogu izvješća. Ukupan broj uposlenih na dana 31.12.2003.godine iznosio je **72 uposlana**

Kabinet bošnjačkog člana Predsjedništva	7 uposlenih
Kabinet hrvatskog člana Predsjedništva	10 uposlenih
Kabinet srpskog člana Predsjedništva	13 uposlenih
Tajništvo Predsjedništva	41 uposlenih
G. Mirko Šarović na zajedničkom trošku Predsjedništva	1 uposljeni
UKUPNO	72 uposlana

Revizijom obračuna plaće nisu utvrđena značajnija odstupanja. Koeficijenti koji se uzimaju prigodom obračuna neto plaće odgovaraju koeficijentima iz rješenja o plaći, odnosno sukladno koeficijentima koji su navedeni u Odluci o načinu obračuna plaća i drugih materijalnih prava uposlenih u Predsjedništvu. Uočeno je da kod pojedinih uposlenih nije točno obračunat minuli rad, da personalni dosjei nisu u cijelosti kompletni, a u pojedinim slučajevima da potvrde o minulom radu nisu mjerodavne i validne.

Preporučujemo da Predsjedništvo ažurira personalnu evidenciju i podatke u vezi minulog rada.

Tijekom vršenja revizije, utvrđeno je da je za bivšeg člana Predsjedništva, g-dina Šarović Mirka nastavljena isplata plaće u razdoblju od datuma kada je podnio ostavku (travnja 2003. godine) do ožujka 2004. godine. Istražujući temelje ovih isplata, Reviziji je dana na uvid «Odluka o plaćama i naknadama članova Predsjedništva BiH», po kojoj članovi Predsjedništva u slučaju prestanka mandata imaju pravo na naknadu plaće za vrijeme dok se ne uposle ili dok ne steknu pravo na mirovinu i to godinu dana po prestanku mandata. Zaključkom Predsjedništva broj 01-1097-18/03 od 14.05.2003. godine, definirano je da se plaće bivših članova Predsjedništva, g-dina Živka Radišića i g-dina Mirka Šarovića evidentiraju na zajednički trošak Tajništva Predsjedništva BiH, te da tajnik za normativne poslove dostavi Predsjedništvu prijedlog normativnog akta kojim će se regulirati statusna prava bivših članova Predsjedništva.

Na temelju navedene odluke i zaključka Predsjedništva, Tajništvo je donijelo Rješenje o plaći nakon prestanka mandata za g-dina Šarović Mirka. Tajništvo je zatim donijelo «Pravila o pravima članova Predsjedništva BiH nakon prestanka mandata» koja definiraju šira prava, ali ne opisuju značenje termina «prestanak mandata».

Revizija smatra da usvojena pravila o pravima članova Predsjedništva (ranija pravila i kasnije verzije) nisu dovoljno precizna i jasna u dijelu definiranja što se podrazumijeva pod terminom «datum prestanka mandata». Preporučujemo da Predsjedništvo dodatno precizira normativna akta kojima se reguliraju statusna prava bivših članova Predsjedništva, uz jasna razdvajanja prava koja se mogu uživati u slučaju ostavke u odnosu na druge načine prestanka mandata.

U Kabinetu bošnjačkog člana Predsjedništva uočene su isplate u prosincu 2003. godine sredstava koja se odnose na nadoknadu plaće za dva uposlana (savjetnik i tehnički tajnik) u visini 30% na osnovnu plaću, a na temelju izvršavanja prekovremenog rada za lipanj, srpanj, kolovoz i studeni (za jednog), odnosno za lipanj, srpanj, studeni (za drugog) i to na temelju Rješenja koja su donesena u prosincu 2003. godine. Zahtjevi za isplate stimulacija ispostavljeni su Tajništvu od strane kabineta mjesečno, međutim Tajništvo nije stimulacije odmah isplaćivalo, već naknadno, kada su dobivena dodatna sredstva iz proračuna.

Mišljenja smo da isplaćene stimulacije treba odobravati odmah na temelju dokaza o prekovremenom radu i zahtjeva upućenog iz Kabineta, a ne naknadno za nekoliko obračunskih razdoblja-mjeseci. Sugeriramo da se internim pravilima preciziraju uvjeti za isplatu stimulacija, kao i preciziranje uvjeta za ostvarivanje prava naknade na temelju prekovremenog rada, rada tijekom neradnih dana i praznika.

2.4.2. Naknade uposlenih

Naknade troškova smještaja i troškovi zakupa

Ukupno ostvarene naknade troškova smještaja sa 31.12.2003. godine iznosile su **27.183 KM**, a ukupno ostvareni troškovi zakupa u 2003. godini iznosili su **69.696 KM**. Pregled troškova po organizacijskim jedinicama dat je u prilogu izvješća.

Za uposlene koji primaju ovu vrstu naknade, Kabinet je sastavljao rješenja i odluke, a naknade su isplaćivane putem blagajne Predsjedništva do kolovoza 2003. godine, a kasnije putem računa.

Naknade su isplaćivane za dva uposlana u Kabinetu srpskog člana Predsjedništva (savjetnici) koji su primali naknadu za smještaj po 300 KM mjesečno, ali za ove naknade nisu postojali Ugovori o zakupu stanova koji trebaju biti ovjereni od strane Poreske uprave, čime bi se dokazala vjerodostojnost isplata za ove namjene.

Ugovorom broj 04-010-07-511-1/03, zaključenim između Kabineta člana Predsjedništva BiH iz Republike Srpske i privatnog stanodavca, iznajmljen je stambeni objekt u S. Sarajevu od 110 m². U ugovoru nije navedeno za koje se namjene prostor izdaje i na koga se odnosi. Uz ugovor, utvrđeno je da postoji i odluka v.d. generalnog tajnika Predsjedništva o naknadama za troškove smještaja za g-dina Borislava Paravca, člana Predsjedništva. Visina mjesečnog zakupa precizirana ovim ugovorom iznosi 2.500 KM.

Ugovor nije ovjeren kod Poreske uprave u Republici Srpskoj, što otvara pitanje izmirenja obveza plaćanja poreza. Za razdoblje od 18.10 do 17.11.2003. godine i razdoblje od 18.11. do 17.12.2003. godine ove naknade u visini 2.500 KM knjižene su ispravno na konto – «Troškovi zakupa», s obzirom na to da ovi izdaci ne predstavljaju naknade uposlenima jer se plaćaju direktno na račun zakupodavca. Cijena zakupa je od 01.03.2004 godine smanjena na 1.500 KM mjesečno, ali uz dodatnu obvezu da će Predsjedništvo snositi režijske troškove.

Smatramo da se za navedene naknade moraju sastavljati ugovori o zakupu ovjereni kod Poreske uprave radi vjerodostojnosti evidentiranja i plaćanja obveza.

Revizija preporučuje Tajništvu da obustavi isplate na temelju ugovora koji nisu ovjereni kod mjerodavnih institucija.

Za izdatke u visini 2.500 KM, Tajništvo mora utvrditi opravdanost i potrebu za ovako skupim zakupom. Potrebno je utvrditi kriterije do koje visine se mogu zaključivati ugovori o zakupu i koje uvjete takvi objekti trebaju da ispunjavaju. Tajništvu se preporučuje da razmotri moguće opcije korištenja postojećih stanova ili da razmotri druga trajnija rješenja koja bi mogla biti prihvatljivije rješenje za Proračun BiH.

Kabinet hrvatskog člana Predsjedništva zaključio je Ugovore o zakupu stanova na Kabinet za pet uposlenih, ali tako da se ne može dokumentarno potvrditi na koje se uposlene ti ugovori odnose. Mjesečna zakupnina iznosila je od 450 do 500 KM po jednom zakupu.

Revizija smatra da dokumentacija mora pružati informacije za koje se uposlenike ova vrsta troškova odnosi, odnosno da nedvosmisleno upućuje na to tko koristi navedene stanove plaćene javnim novcem.

Potrebno je da se navedene naknade definiraju jedinstvenim pravilima na nivou Predsjedništva. Pored toga, nakon što se jasno definira koji uposleni mogu uživati ova prava i nakon donošenja pojedinačnih rješenja, sugerira se Predsjedništvu da se ugovori o zakupu zaključuju sa klauzulom ugovora koja upućuje na obveznika uplate poreza.

Naknade za odvojeni život

Ukupno ostvarene naknade za odvojeni život sa 31.12.2003. godine iznosile su **45.667 KM**. Pregled troškova po organizacijskim jedinicama dat je u prilogu izvješća. U Kabinetu hrvatskog člana Predsjedništva ovu naknadu primalo je pet savjetnika i član Predsjedništva. U Kabinetu srpskog člana Predsjedništva ovu naknadu primala su dva savjetnika i član Predsjedništva. U Tajništvu ovu naknadu primao je tajnik za normativna akta. Naknade su iznosile 400 KM po uposlenom. Navedene naknade isplaćivane su za cijelu godinu, tj. i za vrijeme korištenja godišnjeg odmora. Iako propisi nisu decidni po ovom pitanju, revizija preporučuje da se primjena naknade za odvojeni život ne isplaćuju za vrijeme korištenja godišnjeg odmora. Rješenja o ovim naknadama za Kabinet sastavljaju se u Kabinetima i posebno za Tajništvo. Za uposlene u Kabinetu srpskog člana Predsjedništva obračunati su i uplaćeni porezi i doprinosi na ove naknade.

Generalno, Revizija je utvrdila da nedostaju potvrde o prebivalištu uposlenih i članova uže porodice uposlenih koji primaju ove naknade, što bi bio glavni način dokazivanja vjerodostojnosti isplata za ove namjene.

Revizija smatra da Tajništvo mora osigurati jedan od dokaza za ove isplate, npr. potvrde o prebivalištu uposlenih i članova uže porodice, kako bi imao dokaz da su naknade za odvojeni život isplaćene osobama koje na to stvarno imaju pravo.

Naknade za privremene i povremene poslove

Ukupno ostvarene naknade za privremene i povremene poslove sa 31.12.2003. godine iznosile su **146.252 KM**. Pregled troškova po organizacijskim jedinicama dat je u prilogu Izvješća. Prema poslovniku o radu Predsjedništva, radna mjesta u Kabinetima popunjavaju se sklapanjem ugovora o radu, ugovora o djelu ili na temelju potvrđenog dobrovoljnog angažiranja. Svaki član Predsjedništva upošljava, suglasno potrebama, osoblje u svoj Kabinet sukladno pravilima usvojenim od strane Predsjedništva. Prema pravilima o unutarnjem ustroju i upošljavanju u Kabinetima donesenim u 2001. godini i izmijenjenim u 2002. godini, predviđeno je po 13 uposlenih u svakom Kabinetu (član Predsjedništva, šef Kabineta, pet savjetnika i šest uposlenih na administrativno – tehničkim poslovima). Kabineti i Tajništvo su posebno zaključivali ugovore o radu i ugovore o djelu. Za sve isplaćene naknade po Ugovorima obračunavali su se i uplaćivali porezi (30%+10%) FBiH i (20,50%) RS.

Ugovori o radu i ugovori o djelu:

Kabinet hrvatskog člana Predsjedništva: na temelju ugovora o djelu nalazilo se četiri uposlena (31.12.2003. godine) - savjetnik, prevoditelj i dva pratitelja. U ugovorima je naveden samo datum otpočinjanja ugovora, ali ne i razdoblje na koji ugovori traju. Temeljem ugovora o radu nalazila su se tri uposlena: tehnički tajnik, vozač i vozač - kurir. Ugovori o radu su precizniji i traju dok traje mandat člana Predsjedništva.

Kabinet srpskog člana Predsjedništva: na temelju ugovora o djelu nalazilo se sedam uposlenih (31.12.2003. godine) - savjetnik, četiri pratitelja, vozač – kurir i higijeničar. U ugovorima za pratitelje i vozača naveden je samo datum otpočinjanja ugovora, ali ne i razdoblje trajanja ugovora. Po temelju ugovora o radu zatečena su tri tehnička tajnika, jedan suradnik u Kabinetu i jedan prevoditelj. Za troje uposlenih ugovori o radu zaključeni su na neodređeno vrijeme, za jednog uposlenog nedostaje ugovor (prema tvrdnjama, nalazi se u Banja Luci), a jedan uposleni primljen je na određeno vrijeme (zamjena za osobu koja je na bolovanju).

Kabinet bošnjačkog člana Predsjedništva: na temelju ugovora o djelu nalazilo se dvoje uposlenih (31.12.2003. godine) – savjetnik (prvi ugovor od 21.11.2002. godine i drugi od 20.05.2003. godine) i šef kabineta (prvi ugovor od 01.11.2002. godine sa trajanjem dok traje mandat člana Predsjedništva. Kasnije je sačinjen novi ugovor 20.05.2003. godine na rok od šest mjeseci). Ugovori za oba uposlena su kasnije produžena. Na temelju ugovora o radu, zatečeni su vozač i dva pratitelja. Ovi ugovori traju dok traje mandat člana Predsjedništva BiH.

Tajništvo: na temelju ugovora o djelu zatečeno je četvoro angažiranih (31.12.2003. godine) – dva stručna suradnika u protokolu Predsjedništva, jedan uposleni na snimanju sjednica Predsjedništva i jedan uposleni na održavanju računalnog sustava.

Revizija je uočila da su ugovori o angažiranju osoblja u Kabinetima različiti za iste vrste poslova, sa različitim iznosima naknada za iste vrste poslova. Preporučujemo da se usklade potrebe svake organizacijske jedinice i preciziraju naknade, kriteriji, ograničenja i drugi elementi internim pravilima Predsjedništva.

Smatramo da su sadašnja pravila u vezi upošljavanja u Kabinetima nedovoljno precizna kada je u pitanju upošljavanje administrativno – tehničkog osoblja (npr. upošljavanje po jednog vozača, tajnika, kurira-vozača, tehničkog tajnika, prevoditelja i suradnika). Način direktnog angažiranja osoblja za ove namjene nije preciziran, kao ni visina naknade za određene poslove. Kod zaključivanja ugovora, obvezno treba precizirati razdoblje na koji se ugovor zaključuje. U našim ranijim izvješćima upozoravali smo da ugovori o djelu imaju privremeni karakter, tj. da glase na određeni rok u kojem će se izvršavati točno određeni posao.

Sadašnje potrebe za dodatnim angažiranjem osoblja po temelju privremenih i povremenih poslova nisu ujednačene. Kabinet srpskog člana Predsjedništva ima najveći broj uposlenih u Kabinetu (12 uposlenih po ugovoru o radu od 13 predviđenih pravilima o upošljavanju i 7 angažiranih na privremenim i povremenim poslovima). Reviziji je dano obrazloženje da se radi o opsluživanju više lokacija ovog Kabineta (Lukavica, Banja Luka, Sarajevo). Revizija smatra da je neophodno pristupiti međusobnom usaglašavanju potreba i uvažavanju razlika različitih kategorija troškova kako bi se kreirao realan temelj za kvalitetnije planiranje proračuna i praćenje njegovog izvršenja.

2.4.3. Putni troškovi

Ukupno ostvareni putni troškovi u 2003. godini iznosili su **386.185 KM**. Pregled troškova po organizacijskim jedinicama dat je u prilogu izvješća. Revizijom putnih troškova, metodom značajnijih uzoraka, utvrđeno je da su putni nalozi za službena putovanja točno obračunati, te da je prateća dokumentacija cjelovita, originalna i ovjerena, uz određena odstupanja od pravila koja je revizija utvrdila u sljedećim primjerima :

- Knjiga ukupne evidencije putnih naloga nije postojala u 2003. godini (knjiga je uvedena u 2004.);
- Isplaćene akontacije nisu zaduživane na lični konto uposlenog, već je blagajnik vodio internu evidenciju isplaćenih akontacija koje su pravdane kroz blagajnu, tek kada su nastali troškovi;
- Akontacije se nisu pravdale u predviđenom roku, a zapaženi su i slučajevi podizanja novih akontacija, a da prethodne nisu pravdane;
- Troškovi reprezentacije, ugostiteljskih usluga i kupovine poklona koji su nastajali na službenom putu, knjiženi su na konto «Ostali putni troškovi», umjesto da su prikazani na stvarno pripadajućim troškovima. Ovo prouzrokuje pogrešnu sliku izvršenja proračuna.

Određene nepravilnosti uočene kod putnih troškova dajemo i u pregledu po Kabinetima :

Putni troškovi - Kabinet bošnjačkog člana Predsjedništva

Prigodom odlaska na službeni put u Kuala Lumpur (13.10.2003. godine) nabavljene su aviokarte u iznosu od 20.276 KM (4 x 5.069 KM) od firme «S Tours» Sarajevo. U ovom slučaju postoji interna narudžbenica za troškove akontacije u iznosu 18.000 KM i Zaključak Predsjedništva BiH za nastup predstavnika BiH na 10. Samitu zemalja članica i promatrača organizacije islamske konferencije u Maleziji. Revizija je dobila na uvid fakturu ove firme kojom se navodi cijena od 2.592 EUR po osobi. Druga ponuda je dobivena od firme «Relax Tours» Sarajevo. Pored ponuđene cijene, dopisana je ručno cijena u iznosu od 3.919 EUR. Revizija je utvrdila da u ovom slučaju nije poštovana procedura stvaranja obveza koja obvezuje na prikupljanje tri ponude, a iz prateće dokumentacije se ne može utvrditi je li izabran najpovoljniji dobavljač.

Prigodom odlaska i povratka sa službenog puta savjetnika u Kabinetu (seminar «OSCE»-a) angažirano je vozilo i vozač Ministarstva vanjskih poslova BiH kome su, prema odobrenju šefa Kabineta, isplaćeni troškovi spavanja u iznosu 756 KM i dnevnice u iznosu 600 KM. Revizija smatra da osoba koja ne ostvaruje prava iz radnog odnosa u Predsjedništvu ili sa kojom nije zaključen odgovarajući ugovor o radnom angažiranju u Predsjedništvu, ne može naplatiti ove troškove.

Putni troškovi - Kabinet hrvatskog člana Predsjedništva

Predsjedništvo BiH je Zaključkom broj 01-1710-18/03 od 10.09.2003. godine odredilo šest predstavnika koji će predstavljati BiH na 58. zasjedanju Skupštine Ujedinjenih naroda u New Yorku. U Zaključku nije navedeno da će članovi izaslanstva posjetiti i druga mjesta u SAD. Preko firme «ARTUS» doo. VOX Tours, Međugorje osigurane su avionske karte za putovanje hrvatskog člana Predsjedništva BiH u SAD i unutar SAD u razdoblju od 11.09. do 01.10.2003. godine.

Za ovo putovanje, firma ARTUS je 09.09.2003. godine ispostavila avansni predračun broj 34/03 na iznos od 18.130 KM, a u cijenu je bio uključen smještaj u hotelima, doručak i boravišne takse. U predračunu nije navedena specifikacija karata za letove unutar SAD, kao ni cijene smještaja u hotelima. Dopisom od 09.09.2003. godine, šef Kabineta obavještava Tajništvo da je kao najpovoljnija firma za ovo putovanje izabrana firma «ARTUS» doo VOX Tours Međugorje. U prilogu dopisa nisu priložene ponude ostalih agencija.

Dana 12.11.2003. godine agencija "ARTUS" ispostavila je račun br. 45/03 od 12.11.2003. godine na iznos od 21.270 KM. Revizija nije dobila na uvid razloge zbog kojih je nastala razlika u iznosu od 3.140 KM u odnosu na predračun, niti razloge zbog kojih su prekršena pravila o obveznom prikupljanju najmanje tri ponude ili pravila o neposrednoj pogodbi.

Putni troškovi - Kabinet srpskog člana Predsjedništva

Za vrijeme korištenja godišnjeg odmora, uz člana Predsjedništva BiH g-dina Paravca, službeno su boravili vozač i pratitelj. Iz proračuna su im plaćeni troškovi smještaja i troškovi dnevnica u ukupnom iznosu od 1.692 KM.

Ne ulazeći u analizu u kojim slučajevima član Predsjedništva ima pravo na zaštitu, Revizija ističe da se zaštita ličnosti i dalje izvršava na temelju entitetskih propisa. Revizija nije dobila na uvid propis koji ova prava definira za dužnosnike institucija BiH, kao ni interna pravila Predsjedništva koja reguliraju ovo područje.

Preporučujemo da Predsjedništvo poduzme mjere u cilju otklanjanja ovih nedostataka, uključujući pokretanje adekvatnog reguliranja prava na zaštitu članova Predsjedništva, s obzirom da nije primjereno da ovakva pravila nedostaju na nivou institucija BiH već duži niz godina.

2.4.4. Nabavka materijala

Ukupno ostvarene nabavke materijala 2003. godini iznosile su **45.860 KM**. Pregled troškova po organizacijskim jedinicama dat je u prilogu izvješća.

Rješenjem šefa Kabineta člana Predsjedništva iz Republike Srpske (broj 04-010-07-838-2/03 od 11.07.2003. godine) odobrena je nabavka svečanih odijela u visini od 4.000 KM za potrebe tadašnjeg predsjedavajućeg Predsjedništva, gospodina Paravca i članova izaslanstva radi prisustvovanja Samitu predsjednika centralnoeuropskih zemalja i Samitu u Ohridu. Računom br. 01/03 ispostavljenog od strane STR BUTIK "RENOME" iz Doboja, fakturirano je Predsjedništvu jedno svečano odijelo u iznosu od 2.121 KM.

Revizija naglašava da ovakve potrebe nisu regulirane jedinstvenim pravilima, te da se nije uvjerila da su ovako visoki troškovi odjeće za svečane namjene opravdani. Potrebno je da Predsjedništvo i ovu vrstu izdataka regulira pravilima koja će preciznije definirati potrebe nabavki svečane odjeće za članove Predsjedništva i članove službenog izaslanstva.

2.4.5. Izdaci za usluge prijevoza i goriva

Ukupno ostvareni izdaci za usluge prijevoza i goriva u 2003. godini iznosili su **185.695 KM**. Pregled troškova po organizacijskim jedinicama dat je u prilogu izvješća.

Kontrolom računa broj 149/03-112 kojeg je 30.06.2003. godine firma NIRS "PETROL" S.Sarajevo ispostavila na Kabinet srpskog člana Predsjedništva sa iznosom od 712,50 KM, ustanovili smo da je u sklopu tog računa, dana 20.06.2003 godine vozilo registarskih oznaka 994-A-034 nasulo 45 litara goriva dizel i istog dana, isto to vozilo (994-A-034) nasulo 40 litara goriva benzin MB 98. Uočili smo da je u više slučajeva, na temelju izdanog odobrenja iz Kabineta srpskog člana Predsjedništva, točeno gorivo u vozila koja uopće nisu na spisku vozila Predsjedništva. Ima primjera gdje je zabilježeno točenje goriva u vozila u količini koja fizički ne može da stane u rezervoar. Posljedice navedenih slučajeva dovele su do toga da je Kabinet srpskog člana Predsjedništva samo u prosincu 2003. godine potrošio 4.173 litara goriva.

Navedeni slučajevi ponovo potvrđuju nalaze revizije o značajnim slabostima sustava internih kontrola navedenih u poglavlju 2.1. ovog Izvješća. Revizija nije dobila dokaze da su u ovakvim slučajevima zadužene službene osobe Predsjedništva poduzimale kontrolne postupke, sačinjavale službene zabilješke ili poduzimale mjere usmjerene ka suzbijanju opisane prakse. Prezentirani primjeri iz testiranih uzoraka potvrđuju praksu narušavanja utvrđene discipline, jer su prethodno isporučiteljima goriva dostavljeni spiskovi vozila koja mogu preuzimati gorivo uz potpis ovlaštenih osoba.

2.4.6. Izdaci za tekuće održavanje

Ukupno ostvareni izdaci za usluge prijevoza i goriva u 2003. godini iznosili su **222.984 KM**. Pregled troškova po organizacijskim jedinicama dat je u prilogu izvješća.

Firma ASA PVA Sarajevo ispostavila je 30.09.2003 godine tri računa ukupne vrijednosti **32.882 KM**, koji se odnose na popravku vozila registarskog broja 378-E-969 (Audi A8) koje koristi Kabinet bošnjačkog člana Predsjedništva. Iako smo dobili na uvid internu narudžbenicu potpisanu od strane šefa Kabineta, uposleni u Tajništvu i Odjelu za logistiku Tajništva nisu potvrdili da su upoznati sa nastankom ove obveze prije odobravanja plaćanja.

Tijekom revizije utvrđeno je da za navedenu popravku nisu prikupljene tri ponude, te nije traženo stručno mišljenje o ekonomskoj isplativosti ovako značajnog ulaganja u vozilo koje je proizvedeno 1998. godine. Navedeno ulaganje knjigovodstveno nije trebalo tretirati kao trošak za tekuće održavanje, već kao investicijsko ulaganje koje povećava vrijednost stalnog sredstva iz razloga što se radi o značajnom iznosu i što se ovim ulaganjem produžio vijek trajanja stalnog sredstva. Za navedeni iznos trebalo je uvećati nabavnu vrijednost vozila. Promatrano sa aspekta investicijskog ulaganja, bilo je potrebno osigurati suglasnosti Vijeća ministara i Ministarstva za trezor, jer se radi o izdacima koji uvećavaju vrijednost stalnog sredstva.

U Kabinetima srpskog i hrvatskog člana Predsjedništva uočene su nabavke autoguma za vozila bez poštivanja propisanih procedura i objedinjavanja ukupnih potreba. U ovom slučaju nabavke nisu izvršavane preko Odjela za logistiku Tajništva, već direktno iz Kabineta. Uočene su sljedeće nabavke :

- Račun br. 22/03 od 07.11.03 ispostavljen od firme IKIĆ CO d.o.o. S. Sarajevo (KUF 1614/03) odnosi se na nabavku autoguma u iznosu od 3.300 KM za Kabinet srpskog člana Predsjedništva. Za ovu nabavku nisu osigurane tri ponude;
- Račun br. 11/03 od 11.10.03. ispostavljen od firme MARGETIĆ d.o.o. Brčko (KUF 1577/03) odnosi se na nabavku autoguma u iznosu od 2.450 KM za Kabinet srpskog člana Predsjedništva. Za ovu nabavku nisu osigurane tri ponude.
- Račun br. 0101770 od 14.11.03 ispostavljen od firme JELIĆ AUTO doo Mostar (KUF 1664/02) odnosi se na nabavku autoguma u iznosu od 4.605 KM za Kabinet hrvatskog člana Predsjedništva. Za ovu nabavku nisu osigurane tri ponude;

- Račun br. 0101945 od 11.12.03 ispostavljen od firme JELIĆ AUTO doo Mostar (KUF 1865/02) odnosi se na nabavku autoguma u iznosu od 4.015 KM za Kabinet hrvatskog člana Predsjedništva. Za ovu nabavku nisu osigurane tri ponude;
- Račun br. 00952 od 04.11.03 ispostavljen od firme RMP GLOB TRADE d.o.o. Ljubuški (KUF 1611/03) odnosi se na nabavku autoguma u iznosu od 2.095 KM za Kabinet hrvatskog člana Predsjedništva. Za ovu nabavku nisu osigurane tri ponude.

U svim navedenim slučajevima nisu poštovane procedure nabavki i objedinjavanja ukupnih potreba Predsjedništva za ove namjene. Nabavke su izvršavane bez sudjelovanja Odjela za logistiku Tajništva koji je formiran s ciljem da izvršava poslove nabavke. Također, nabavke su poduzete bez prethodnog uvida u stanje raspoloživih sredstava za ove namjene.

2.4.7. Izdaci za osiguranje i bankarske usluge

Ukupno ostvareni izdaci za osiguranje i bankarske usluge u 2003. godini iznosili su **3.862 KM**. Pregled troškova po organizacijskim jedinicama dat je u prilogu izvješća. Po računu broj 3500684 (KUF 1227/02) ispostavljenog od strane osiguravajuće kuće Kroacija – Hercegovina Auto d.o.o. Mostar, izvršeno je osiguranje vozila reg. oznaka 517-M-760 koje pripada Kabinetu hrvatskog člana Predsjedništva. U ovom slučaju nije poštovana Odluka Tajništva Predsjedništva BiH broj 05-3-1240/03 od 03.06.2003 godine, kojom je za troškove osiguranja za Predsjedništvo u cjelini izabrana osiguravajuća kuća Triglav BH Osiguranje D.D. Sarajevo. Napominjemo da je firma Kroacija – Hercegovina Auto d.o.o. Mostar sudjelovala na tenderu, ali nije izabrana.

Opisani slobodan izbor dobavljača za troškove osiguranja predstavlja narušavanje utvrđene discipline, posebno imajući u vidu ranije provedenu proceduru kojom je izabran najpovoljniji ponuđač.

2.4.8. Usluge reprezentacije

Ukupno ostvarene usluge reprezentacije u 2003. godini iznosile su **211.958 KM**. Pregled troškova po organizacijskim jedinicama dat je u prilogu izvješća. U okvirima testiranih uzoraka, **Revizija želi ilustrirati propuste i manjkavosti sustava internih kontrola u sljedećim primjerima:**

- Od firme Zlatarsko – juvelirska radnja Sarajeva, naručeni su pokloni u ukupnoj vrijednosti od 15.066 KM za potrebe Kabineta bošnjačkog člana Predsjedništva. Pokloni su bili namijenjeni šefovima izaslanstava zemalja članica Organizacije islamske konferencije koja se održavala u Kaula Lumpuru (Malezija) u razdoblju od 12-18.10.2003 godine, a iste je trebao predati gospodin Sulejman Tihić, član Predsjedništva. U priloženoj dokumentaciji koju je pregledala Revizija, utvrđeno je da nije bilo odgovarajućeg Zaključka ili Odluke Predsjedništva BiH o nabavci poklona za ove svrhe, kako bi obveza bila ispravno odobrena za plaćanje;

- Unutar grupe računa reprezentacije koji nisu imali objašnjenja u vezi povoda, broja gostiju i drugih bližih odredbi za korištenje reprezentacije, ističe se račun ispostavljen od Sportsko-rekreacijskog centra "ČAJUŠA" d.o.o. Kupres koji je ispostavljen od 23.07.2003. godine (račun broj 79/03 na iznos od 2.417 KM odnosi se na Kabinet hrvatskog člana Predsjedništva). Specifikacija troškova u računu ne odgovara ukupnom fakturiranom iznosu. Smatramo da je račun trebao biti reklamiran, te da ovako neispravan račun nije trebalo plaćati;
- Prema računu broj 009/03 (odnosi se na srpski Kabinet) koji je ispostavljen 06.03.2003. godine od "Gold Ekstra" Banja Luka na iznos od 2.215 KM, kupljeni su pokloni (naliv pera) za namjene i u svrhu koje Revizija nije mogla utvrditi.

Ured za reviziju smatra da troškove reprezentacije i poklona u Predsjedništvu treba regulirati pravilima kojima bi se definirali jedinstveni kriteriji i prava raspolaganja sredstvima za ove namjene, uključujući reguliranje vrijednosti iznosa do kojeg se mogu davati i primati pokloni. Također, potrebno je povećati učinkovitost sustava internih kontrola kako bi sva dokumentacija bila likvidna za plaćanje.

2.5. Popis – inventura

Odlukom Predsjedništva BiH broj 05-1860/03 od 06.10.2003 godine imenovano je Povjerenstvo za popis. Povjerenstvo za popis izradilo je Plan rada Tajništva za popis osnovnih sredstava u kojem nije obuhvaćen plan popisa novčanih sredstava u glavnoj blagajni, kao ni plan popisa obveza i potraživanja.

Popisno povjerenstvo (koje je po Odluci broj 05-1860/03 bilo jedino povjerenstvo za popis) podnijelo je v.d. Generalnom tajniku Predsjedništva «Izvješće o izvršenom popisu za 2003 godinu». Revizija konstatira sljedeće nepravilnosti koje se odnose na popis 31.12.2003. godine:

- Obveze Predsjedništva sa danom 31.12.2003. godine nisu popisane, a razlog nije naveden u izvješću o popisu. Popis je naknadno izvršen 31.05.2004. godine;
- U svom izvješću povjerenstvo je potvrdilo da po popisnoj listi umjetnina nedostaju slike pod rednim brojevima 40. i 6. i iste su predložene za otpis. Povjerenstvo nije u zapisniku navelo je li utvrđivalo uzroke zbog kojih te slike nisu pronađene;
- Povjerenstvo je utvrdilo veći broj uredskog namještaja kojem nedostaje dokumentacija o njegovom porijeklu. Izvršen je popis tih stvari na posebnim listama. Pošto se već duži niz godina ne može utvrditi vlasništvo pronađenih sredstava, predlažemo da se ista evidentiraju kao višak i uknjiže u poslovnim knjigama Predsjedništva BiH. Na ovaj način uspostaviti će se evidencija nad kompletnom imovinom i spriječiti njeno otuđivanje;
- Revizijom smo konstatirali da većina sredstva nema inventurne brojeve, te da su brojevi (pločice) naručeni nakon popisa. Zabilježili smo da se na jednom inventarnom broju u Knjizi stalnih sredstava vodi više stalnih sredstava.

Preporučujemo da Predsjedništvo poduzme mjere na otklanjanju ostalih nedostataka.

2.6. Donacije računalne opreme

Zapisnikom Povjerenstva za prijem stalnih sredstava od 08.05.2003 godine, potvrđuje se prijem dva računala sa pisačima koji su donirani od firme "KJKP GRADSKI SAOBRAĆAJ" Sarajevo u vrijednosti od 4.000 KM.

Ova donacija nije knjižena u poslovnim knjigama Predsjedništva čime su podcijenjene vrijednosti stalnih sredstava - računalne opreme i izvora sredstava. Preporučujemo da Predsjedništvo evidentira navedenu opremu u poslovne knjige za 2004. godinu.

Prema Odluci Predsjedništva BiH broj 01-148-9/03 od 09. 07. 2003. godine izvršena je interna raspodjela 39 računala oznake "2350 MTT DELL DIMENSION" sa monitorima oznake "CRT " i "LCD". Ta oprema bila je nabavljena za potrebe Pododbora za medije Organizacijskog odbora u povodu dolaska Pape Ivana Pavla II u BiH. Navedenom Odlukom Predsjedništvo BiH je raspodijelilo/doniralo devet računala sa monitorima Tajništvu. Donacija od devet računala nije knjižena u poslovnim knjigama Predsjedništva.

Ova donacija nije knjižena u poslovnim knjigama Predsjedništva čime su podcijenjena stalna sredstava – računalna oprema i izvori sredstava. Preporučujemo da Predsjedništvo izvrši procjenu navedene opreme i evidentira vrijednosti u poslovne knjige za 2004. godinu.

2.7. Blagajna

Putem blagajne isplaćivani su troškovi po putnim nalogima, akontacije za plaćanje sitnih računa, računi za mobilne telefone, gorivo za vozila, registracija vozila, troškovi reprezentacije i kupovine poklona (Kabineti). Akontacije iz blagajne isplaćivane su uposlenima, ali nije zadužen lični konto uposlenog, već je blagajnik vodio internu evidenciju o isplati i povratu akontacija. Nakon nastajanja troškova, vršeno je pravdanje akontacije putem blagajne. Tako se dešavalo da se akontacije isplate u siječnju, a troškovi nastanu u rujnu, listopadu, studenom i tek se tada evidentiraju.

Troškovi mobilnih telefona

Kabinet srpskog člana Predsjedništva donio je rješenja za 14 osoba kojima stječe pravo na naknadu za korištenje mobilnih telefona do 100 KM mjesečno. Računi koji su prelazili ovaj iznos pravdali su se na način da šef kabineta u pravilu donosi naknadno odluke o naknadi za korištenje mobilnog telefona u službene svrhe.⁵ Dakle, putem blagajne su isplaćivani troškovi mobilnih telefona, a na temelju odluka o isplati naknade koje su se donosile nakon što nastanu troškovi za korištenje mobilnih telefona.

⁵ Revizija je uočila sljedeće nedostatke: Odluka donesena 13.11.2003. da se plaće troškovi mobilnih telefona za savjetnika (računi za razdoblje od 15.06. – 14.07.03. i 15.07. – 14.08.03. na iznos od 508 KM – blagajna Br. 107 od 18.11.2003); Odluka o isplati naknada za troškove mob. telefona za savjetnika i vozača donesena 10.11.2003. (računi za razdoblje od 15.05. – 14.06.03. i 15.09. – 14.10.03. iznosi 179 KM i 221 KM blag. Br. 107. od 18.11.2003); Odluka o isplati naknade za troškove mob. telefona za dva pratitelja donesena 12.01.2004. za razdoblje od 15.11. – 14.12.2003. iznos 333 KM i 306 KM, blag. Br. 126. od 31.12.2003. Svi navedeni slučajevi pojedinačno prelaze iznos ograničenja od 100 KM, a Odlukama Kabineta naknadno su se, bez posebnih obrazloženja, odobrili pojedinačni troškovi znatno veći od ograničenja.

Ovakvo pokriće troškova korištenja mobilnih telefona nije uobičajeno, posebno uzevši u obzir da su za uposlene u ovom Kabinetu već ranije donesena rješenja o ograničenjima mjesečnih troškova. Navedeni slučajevi predstavljaju kršenje utvrđene discipline i potvrđuju potrebu da se donesu jedinstvena pravila za ove naknade čime bi se osigurali jednaki kriteriji za uposlene u Kabinetima.

Troškovi goriva

Putem blagajne za Kabinet hrvatskog člana Predsjedništva isplaćivane su akontacije za gorivo koje se točilo na raznim pumpama, a pravdane su računima kroz blagajnu uz ponovno zaduživanje akontacijama. Ovim se nisu poštovala pravilima o uporabi službenih vozila u Predsjedništvu BiH (članak 22.) i «Obavijest generalnog tajnika o načinu korištenja goriva samo uz odobrenje i na pumpama sa kojima je sklopljen ugovor o isporuci» (Ovo pravilo je stupilo na snagu 01.11.2003. godine). Revizija se uvjerila da su se pojedine akontacije za gorivo podizale u siječnju 2003. godine, a pravdanja istih izvršilo računima iz studenog 2003. godine, što nije sukladno pravilima o blagovremenom pravdanju akontacija. Isplaćivani su troškovi goriva na način da vozači prezentiraju blagajni račune za gorivo da bi podizali gotovinu. Računi najvećim dijelom potiču od dobavljača - pumpe «Lamina» Mostar, sa kojim je Kabinet sklopio Ugovor o isporuci nafte (zaključen 09.12.2003. godine) precizirajući da će ova pumpa ispostavljati fakture za isporučeno gorivo. Suprotno internim pravilima i odredbama ugovora sa dobavljačem, tijekom 2003. godine nastavljena je praksa isplata iz blagajne po pojedinačnim računima koje su prezentirali vozači za ove namjene.

Pored izbora dva dobavljača za isporuku goriva na teritoriji BiH (Energopetrol – Sarajevo i Nirs Petrol – Banja Luka), Kabinet je zaključio ugovor sa benzinskom pumpom «Lamina» Mostar. Ovo predstavlja kršenje Procedura izbora dobavljača za isporuku goriva za potrebe Predsjedništva.

PROGRAMI POSEBNE NAMJENE

3. PROGRAMI POSEBNE NAMJENE (časnici za vezu u Hagu)

Programi posebne namjene planirani u okviru Predsjedništva sa namjenom da se financiraju tri ureda časnika za vezu pri Međunarodnim sudom pravde u Den Hagu. Proračun za sva tri ureda planiran je u jednom iznosu (1.563.340 KM), a internim sredstva su jednako podijeljena na način da je svakom uredu pripala po jedna trećina (521.113 KM). Časnici za vezu samostalno raspolažu sredstvima iz proračuna i oni su naredbodavci za korištenje sredstava. Operativni posao u vezi prijenosa sredstava i evidentiranja vrši se u Tajništvu Predsjedništva preko Ministarstva za trezor. Svaki ured ima svoj poseban račun u Hagu sa kojeg se vrše plaćanja.

3.1. Ured bošnjačkog časnika za vezu u Hagu

Izvršenje Proračuna za 2003. godinu : ⁶

	1	2	3	4
4 uposlena	Odobreno po Proračunu 2003.	Prijenos iz Ureda srpskog časnika za vezu u Hagu	Ukupno realizirani troškovi za 2003.	Izvršenje proračuna (1 + 2 - 3)
Ukupna sredstva	521.113 KM	125.000 KM	645.646 KM	467 KM

Raspoloživa sredstva ureda prema izvodu poslovne banke na dan 31.12.2003, godine iznose: - 1.500,92 EUR (- 2.935 KM)

Uredu su, prema internom dogovoru u Predsjedništvu, prenesena sredstva od Ureda srpskog časnika za vezu u Hagu u iznosu od 125.000 KM radi pokrića tekućih obveza iznad planiranog okvira. Reviziji je dano objašnjeno da je dogovor postignut u namjeri da se uspostavi ravnoteža, odnosno izbalansirala potrošnja po organizacijskim jedinicama u Predsjedništvu.

Ovakav prijenos sredstava između ureda časnika za vezu u Hagu još jednom dokazuje našu tvrdnju o slabostima u planiranju proračuna, s obzirom da je i ranije ovaj Ured imao povećanu potrošnju. Preporučujemo Predsjedništvu da se u suradnji sa Ministarstvom financija i trezora, proračun ureda planira analitički, prema stvarnim pojedinačnim potrebama, umjesto dosadašnje prakse kojom se proračun za ove stavke izražavao samo u jednom, ukupnom iznosu.

⁶ Završni račun Ureda nije bio urađen do okončanja planiranog termina revizije, tako da podaci nisu u cijelosti pouzdani. Dokumentacija koja je dostavljena u Sarajevo nije originalna, pa revizija nije bila u mogućnosti potvrditi valjanost priložene dokumentacije

Popis sredstava na dan 31.12. 2003.

Kontrolom dokumentacije koja se odnosi na popis sredstava Ureda bošnjačkog časnika za vezu, utvrđeno je sljedeće:

- Odluka o formiranju Povjerenstva za popis nije donesena;
- Naputak o popisu sredstava nije urađen;
- Nije izvršen popis novčanih sredstava u blagajni i na žiro-računu;
- Nije izvršen popis obveza na dan 31/12/03;
- Nije izvršen obračun amortizacije za 2003. godinu;
- Nije donesena odluka o usvajanju izvješća o popisu;

Troškovi zakupa

Troškovi zakupa prostora (**213.971 KM** za 2003. godinu) predstavljaju vrlo značajne troškove u poslovanju ovog Ureda. Revizija je u ranijem Izvješću za 2002. godinu konstatirala visoke rashode zakupa poslovnog prostora ureda u Hagu, te izrazila mišljenje da se radi o nesrazmjernu troškova radnog prostora u odnosu na tri uposlena. Ured bošnjačkog časnika za vezu nije uvažio mišljenje i preporuke Revizije, te tijekom 2003. godine nisu zabilježene promjene u zakupu prostora u odnosu na 2002. godinu.

Putni troškovi

U svim kontroliranim slučajevima utvrđeno je da po završetku službenog puta osoba koja je bila na putu ne podnosi izvješće o vremenu provedenom na putu (vrijeme polaska na put, vrijeme povratka sa puta, vrijeme izlaska iz zemlje i ulaska u zemlju i dr.) Obračun dnevnica je pogrešno vršen prema danima koji su upisani u Nalogu za službeni put umjesto prema stvarno ostvarenom vremenu trajanja službenog putovanja. Ovakav obračun dnevnica u suprotnosti je sa Naputkom o načinu obračuna dnevnica za službeno putovanje. Revizijom smo konstatirali da se uposleni u uredu ne pridržavaju visine propisanih dnevnica za službeno putovanje u Bosnu i Hercegovinu. Umjesto propisanih dnevnica koje trenutno iznose 45 KM, uposleni u uredu obračunavali su 100 KM.

Isplata regresa

Odlukom časnika za vezu broj AMB/HAGUE/ 2003-222 od 15.05.2003 godine odobrena je isplata regresa za godišnji odmor za 2002 godinu. Ova isplata, iako se odnosi na 2002 godinu, knjižena je na troškove u 2003. godini i time nedozvoljeno teretila proračun 2003. godine. Odlukom časnika za vezu od 15.07.2003 godine odobrena je i isplata regresa za godišnji odmor za 2003. godinu i ista je knjižena u 2003 godini, što čini isplatu dva regresa u jednoj godini. Regres za 2002. i 2003. godinu obračunat je primjenom procenta od 70% na ukupna primanja (osnovna plaća sa posebnim primanjima), a regres je trebalo obračunati samo na osnovnu plaću (prema Pravilniku o plaćama i drugim primanjima i naknadama osoblja za vezu sa «ICFY» u Hagu, koji je donijelo Predsjedništvo BiH na svojoj 139. sjednici od 05.06.2002. godine, u članku 3. stavak 4. stoji: "Ovako utvrđena plaća (misli se na osnovnu plaću bez dodatka) predstavlja osnovicu za obračun doprinosa i poreza na plaću, kao i drugih taksu, te ostvarivanju naknada temeljem vršenja posla", a u članku 7. definirane su naknade u smislu ove Odluke, te je tako pod rednim brojem 8 navedeno: "Naknade troškova za godišnji odmor - regres"). Ured je u 2003. godini izvršio isplate na ime regresa za godišnji odmor za 2002. i 2003. godinu u iznosu od **20.628 KM**, a trebala je isplatiti **7.412 KM**.

Preporučujemo da članovi Predsjedništva u suradnji sa časnicima za vezu u Hagu poduzmu mjere u cilju otklanjanja ovih nedostataka kako se isti ne bi ponavljali u narednom razdoblju.

3.2. Ured srpskog časnika za vezu u Hagu

Izvršenje Proračuna za 2003. godinu : ⁷

	1	2	3	4
3 uposlena	Odobreno po Proračunu 2003.	Prijenos za Ured bošnjačkog časnika za vezu u Hagu	Ukupno realizirani troškovi za 2003.	Izvršenje proračuna (1 + 2 - 3)
Ukupna sredstva	521.113 KM	- 125.000 KM	376.228 KM	19.885 KM

Raspoloživa sredstva ureda prema izvodu poslovne banke na dan 31.12.2003, godine iznose 25.561,49 EUR (49.994 KM)

Proračun Ureda je umanjen za 125 000 KM zbog prebacivanja sredstava Uredu bošnjačkog časnika za vezu. Reviziji nisu dana objašnjenja na pitanja je li proračun bio loše planiran ili Ured srpskog časnika ne ispunjava svoje obveze prema planiranom obimu.

Također, Ured je koristio sredstva za kapitalne izdatke (nabavke računalne opreme), iako su se po Zakonu o izvršenju proračuna za 2003. godinu ova sredstva mogla koristiti samo uz posebno odobrenje Ministarstva financija i trezora.

Višak novčanih sredstava koja su Uredu ostala na početku 2003. godine nakon umanjenja obveza iz 2002. godine u iznosu od 55.227 KM nisu vraćena u proračun sukladno instrukcijama Ministarstva za trezor. Stanje novčanih sredstava ureda na računu kod banke u Hagu sa 31.12.2003. godine iznosilo je 25.561,49 EUR (49.994 KM). Prema pravilima proračunskog poslovanja ova sredstva nakon izmirivanja obveza iskazanih 31.12.2003 godine trebalo je vratiti na račun proračuna.

Višak neutrošenih sredstava na računu Ureda kod poslovne banke u iznosu od 49.994 KM treba nakon izmirenja evidentiranih obveza iz 2003. godine vratiti na račun proračuna prema pravilima proračunskog poslovanja.

Preporučujemo Predsjedništvu da se u suradnji sa Ministarstvom financija i trezora, proračun Časnika za vezu planira analitički, prema stvarnim pojedinačnim potrebama, umjesto dosadašnje prakse kojom se proračun za ove stavke izražavao samo u jednom, ukupnom iznosu.

⁷ Završni račun Ureda nije bio urađen do okončanja planiranog termina revizije, tako da podaci nisu u cijelosti pouzdani. Dokumentacija koja je dostavljena u Sarajevo nije originalna, pa revizija nije bila u mogućnosti potvrditi valjanost priložene dokumentacije

Popis sredstava

Popis Ureda nije pravilno urađen. Nije postojala Odluka o popisu i Zapisnik o izvršenom popisu. U popisnim listama, unijeta su sredstva po nazivu i količina, bez inventurnih brojeva i usaglašavanja sa knjigovodstvenom evidencijom.

Kapitalni izdaci

U proračunu Predsjedništva za 2003. godinu, uključujući i urede časnika za vezu, nisu bila planirana sredstva za kapitalne izdatke. Ured srpskog časnika za vezu je imao nabavke osnovnih sredstava u 2003. u iznosu 37.848 KM (računalna oprema). Nabavke osnovnih sredstava realizirane su iz programa posebnih namjena koje nisu planirane analitički, prema namjenama, već zbirno, u jednom iznosu. Realizacija ovih programa nije izvršena uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija i trezora, kako je definirano člankom 16. Zakona o izvršenju proračuna institucija BiH. Slijedeći načelo kojim se financiranje kapitalnih izdataka proračunskih korisnika moglo realizirati samo iz proračunskih rezervi i to na temelju posebnih odluka Vijeća ministara BiH, mišljenja smo da Ured nije mogao izvršavati nabavke kapitalnih izdataka.

I u ovom slučaju preporučujemo da Predsjedništvo sredstva ureda u Hagu planira analitički prema namjenama i vrstama izdataka, a ne zbirno u jednom iznosu, kako je bilo do sada.

Vozilo marke «BMW» XT, tip 3,0 koje je nabavljeno 2002. godine u Hagu, uvezeno je i ocarinjeno u 2003. godini za potrebe vršenja poslova Ureda u Banja Luci (Odluka šefa Kabineta srpskog člana Predsjedništva br. 04-010-07-1175-2/03 od 20.11.2003.). Revizija nije dobila podatke tko zadužuje i koristi ovo vozilo, a i za ostala vozila nema pisanih ovlaštenja za korištenje.

Revizija je u svom nalazu za 2002. godinu isticala kako se nije mogla uvjeriti u opravdanu kupovinu vozila. Stoga, i dalje smatramo upitnim nabavku vozila iz proračuna Ureda časnika za vezu pri «ICFY» u Hagu radi slanja na korištenje tog vozila u Bosnu i Hercegovinu, te da pri tome nedostaju podaci o krajnjim korisnicima ovog vozila. Ponovo preporučujemo da se izdaci za ove svrhe racionaliziraju i svedu na osnovni funkcionalni nivo.

Regres za godišnji odmor

Ukupno ostvarene naknade za regres sa datumom 31.12.2003. godine iznosile su **6.642 KM**. Testiranjem je utvrđeno da naknada za regres za dva uposlana koji rade u uredu u Hagu nije obračunata sukladno članku 3. Pravilnika o plaćama i drugim primanjima i naknadama osoblja ureda časnika za vezu u Hagu (Pravilnik br. 01-1687-27/02 od 05.06.2002. godine). Jedan obračun je iznosio **2.524 KM**, a trebao je biti **1.062 KM**, dok je drugi iznosio **1.674 KM**, umjesto **839 KM**.

Preporučujemo da članovi Predsjedništva u suradnji sa časnicima za vezu u Hagu poduzmu mjere u cilju otklanjanja nedostataka u vezi planiranja proračuna, popisa sredstava i obračuna regresa, kako se isti ne bi ponavljali u narednom razdoblju.

3.3. Ured hrvatskog časnika za vezu u Hagu

Izvršenje Proračuna za 2003. godinu : ⁸

	1	2	3	4
4 uposlena	Odobreno po Proračunu 2003.	Prijenos između ostalih Ureda časnika za vezu u Hagu	Ukupno realizirani troškovi za 2003.	Izvršenje proračuna (1 + 2 - 3)
Ukupna sredstva	521.113 KM	0	521.106 KM	7 KM

Raspoloživa sredstva ureda prema izvodu poslovnice banke na dan 31.12.2003, godine iznose 65.026,32 EUR (127.180 KM)

Ured je koristio sredstva za kapitalne izdatke (nabavke vozila, dva prenosiva računara i jedna digitalna kamera itd.), iako su se po Zakonu o izvršenju proračuna za 2003. godinu ova sredstva mogla koristiti samo uz posebno odobrenje Ministarstva financija i trezora.

Višak novčanih sredstava koja su Uredu ostala na početku 2003. godine (nakon umanjavanja obveza iz 2002. godine u iznosu od 143.309 KM), nisu vraćena u proračun sukladno instrukcijama Ministarstva za trezor. Stanje novčanih sredstava ureda na računu kod banke u Hagu na dan 31.12.2003. godine iznosilo je 65.026,32 EUR (127.180 KM). Prema pravilima proračunskog poslovanja ova sredstva nakon izmirivanja obveza iskazanih 31.12.2003 godine trebalo je vratiti na račun Proračuna BiH.

Višak neutrošenih sredstava na računu Ureda kod poslovne banke u iznosu od 127.180 KM treba nakon izmirenja evidentiranih obveza iz 2003. godine vratiti na račun proračuna prema pravilima proračunskog poslovanja.

Preporučujemo Predsjedništvu da se u suradnji sa Ministarstvom financija i trezora, proračun Časnika za vezu planira analitički, prema stvarnim pojedinačnim potrebama, umjesto dosadašnje prakse kojom se proračun za ove stavke izražavao samo u jednom, ukupnom iznosu.

Popis sredstava

U popisnu listu stalnih sredstava bila su prvobitno unesena dva vozila «Passat» koja su plaćena iz sredstava proračuna za 2003. godinu, a naknadno je jedno vozilo korigirano iz popisne liste. Ovo je najvjerojatnije učinjeno kako se ne bi prikazala nabavka dva vozila u 2003. godini i po tom temelju proboj proračuna, tako da će se drugo vozilo prikazati kao nabavka izvršena u 2004. godini.

Objašnjenje nabavki vozila dano je u narednom tekstu.

⁸ Završni račun je bio urađen za vrijeme revizije, ali je kasnije vraćen zbog ispravke prekoračenja proračuna u dijelu koji se odnosi na nabavku drugog vozila, tako da podaci nisu u cijelosti pouzdani. Dokumentacija koja je dostavljena nije originalna tako da revizija nije u mogućnosti potvrditi valjanost priložene dokumentacije.

Kapitalni izdaci

U proračunu Predsjedništva za 2003. godinu, uključujući i urede časnika za vezu, nisu bila planirana sredstva za kapitalne izdatke. Ured hrvatskog časnika za vezu je u 2003. godini prikazala kapitalne izdatke u iznosu od **74.957 KM** koji se odnose na: nabavku računalne opreme **20.700 KM**, opreme za prijenos podataka **1.270 KM**, bibliotečne i školske knjige **2.004 KM**, nabavku vozila **50.720 KM** i ostale uredske mašine **263 KM**.

Revizija je pregledala dokumentaciju koja se odnosi na nabavku dva vozila marke «Passat». Vozila su prema navodima nabavljena za potrebe ureda u Vitezu.

Vozila su nabavljena od dobavljača JELIĆ AUTO Mostar prema Predračunu br. 1212/03 od 10.12.2003. godine i Računu br. 4028/03 od 23.12.2003. na iznos **50.720 KM** (jedno vozilo) i Računu br. 4040/04 od 20.01.2004. na iznos **51.333 KM** (drugo vozilo).

Plaćanje vozila izvršeno je avansno u dva navrata iz sredstava proračuna koja potiču iz 2003. godine i ranije, i to: prva avansna uplata izvršena je 11.12.2003. godine u iznosu od 20.000 EUR ili **39.116 KM** (odnosi se na plaćanje oba vozila), a druga avansna uplata izvršena je 05.01.2004. godine u iznosu od 31.886 EUR ili **62.363 KM**. Avansne uplate su manje od iznosa računa za 574 KM. Za nabavku vozila Ured hrvatskog časnika za vezu je dobio suglasnost iz Kabineta hrvatskog člana Predsjedništva što je suprotno opisanoj proceduri. Vozila su umjesto javnog nadmetanja nabavljena na temelju tri ponude i postoji Zapisnik Povjerenstva o izboru najpovoljnijeg dobavljača - JELIĆ AUTO Mostar.

Revizijom su konstatirane sljedeće nepravilnosti:

- Neurošena sredstva iz 2003. godine i ranijih godina, nisu bila vraćena na račun proračuna, već su korištena za nabavke vozila na prijelazu između dvije kalendarske godine. Dio izdataka za vozila prikazan je u 2003. godini (50.720 KM), a dio u iznosu 51.333 KM je realiziran u siječnju 2004. godine. Ovim je dodatno napravljen problem evidentiranja iznosa od 51.333 KM u odnosu na izvore financiranja za 2004. godinu;
- S obzirom da je nabavka vozila izvršena u zemlji, Ured nije poštovao Odluku Vijeća ministara BiH o postupku nabavke roba, usluga i ustupanju radova za potrebe institucija BiH kojom se prema članku 5. predviđa obvezno provođenje postupka javnog nadmetanja za nabavke preko 50.000 KM;
- Nabavke kapitalnih izdataka nisu realizirane uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija i trezora, kako je definirano člankom 16. Zakona o izvršenju proračuna institucija BiH;
- Naknadnim saznanjima Revizije utvrđeno je da je ured suprotno suglasnosti Kabineta člana Predsjedništva od 05.12.2003. godine za nabavku dva vozila koja je trebalo koristiti u istraživačkim poslovima zajedno sa Haškim istražiteljima, jedno od dva tek nabavljena vozila (zajedno sa dva prenosiva računara i digitalnom kamerom) dala na raspolaganje Kabinetu člana Predsjedništva. Uporaba navedenih sredstava se bitno razlikuje od originalno planirane, zbog čega se postavlja pitanje namjenske potrošnje sredstava za ove namjene i realnog iskazivanja potreba ureda u Hagu. Navedena odluka o dodjeli na privremeno korištenje donesena je retroaktivno s obzirom da je na dokumentu primopredaje (6. i 7. siječnja 2004. godine) bilo naznačeno da se ustupa registrirano vozilo, a isto je bilo registrirano tek 22.01.2004. godine.

Preporučujemo da se iznosi tranši proračuna za 2004. godinu umanje za iznos nerealiziranog povrata viška sredstava na računu ureda.

Također, preporučujemo da se u suradnji sa Ministarstvom financija i trezora proračun planira analitički prema stvarnim potrebama ureda, a ne u jednom iznosu kao do sada. Preporučujemo da se izvrši analiza dosadašnjih postupaka nabavki, utvrde razlozi nepoštivanja zakonski propisa koji reguliraju ovo područje kako bi se izbjeglo ponavljanje uočenih propusta.

Naknade troškova smještaja uposlenih

Ukupno ostvarene naknade za smještaj sa 31.12.2003. iznosile su **48.385 KM**. U Ugovoru o zakupu ureda u Vitezu sa Radio stanicom Vitez nije navedena kvadratura.

Preporučujemo Predsjedništvu da precizira odredbe ugovora o zakupu koje se odnosi na kvadraturu zakupljenog prostora.

Regres za godišnji odmor

Ukupno ostvarene naknade za regres isplaćene do 31.12.2003. godine iznosile su **6.642 KM**. Testiranjem je utvrđeno da naknada za regres za dvoje uposlenih koji rade u Uredu u Hagu nije obračunata sukladno članku 3. Pravilnika o plaćama i drugim primanjima i naknadama osoblja Ureda časnika za vezu u Hagu (Pravilnik br. 01-1687-27/02 od 05.06.2002. godine). Za jednog uposlenika regres je obračunat i isplaćen u iznosu od **2.624 KM** umjesto **1.039 KM**, a za drugog **2.044 KM**, a trebalo je **865 KM**.

Preporučujemo otklanjanje nedostataka koje se tiču isplate naknada uposlenima za regres, kako se ovi slučajevi ne bi ponavljali u 2004. godini.

4. INFORMACIJSKI SUSTAV PREDSDJEDNIŠTVA

U Predsjedništvu se koriste pojedinačni, neumreženi računari koji rade na operativnom sustavu «Windows» 95 i 98, i koriste «MS Office» softverske pakete. Revizijom je utvrđeno da se koriste nelicencirani softveri za rad na računarima, pa skrećemo pažnju rukovodstvu Predsjedništva da se koristeći nelicenciran softver, izlaže riziku pravnih posljedica kršenja autorskih prava, te mogućim nepredviđenim troškovima održavanja nelicenciranih softverskih paketa.

Administrativna i organizacijska kontrola

Rukovodstvo Predsjedništva nije napravilo integralne planove razvoja informacijskog sustava, kojima bi dali smjernice učinkovitog organizacijskog upravljanja. Niko nije zadužen za upravljanje i razvoj informacijskog sustava, niti o tome postoji formalna odluka. Slaba organizacijska kontrola može dovesti do neučinkovitosti u radu Predsjedništva, posebno kada se uzme u obzir broj informacija i dokumenata koji se svakodnevno obrađuju. Također, ovo može biti uzrok nabavke nepotrebne opreme, umjesto druge, potrebnije opreme koja nije na vrijeme planirana, što se u dosadašnjoj praksi često dešavalo.

Predsjedništvo treba imati jasna zaduženja za upravljanje i razvoj informacijskog sustava; sačiniti analizu potreba i razvojne planove kao i usvojiti pisane procedure za korištenje informacijskog sustava, da bi se stekli uvjeti za uspostavljanje administrativne i organizacijske kontrole.

Zaštita podataka i rezervne kopije

Utvrđeno je da nije izvršena klasifikacija podataka i da ne postoje interni pisani standardi o zaštiti i čuvanju podataka kao ni pravila o praviljenju «backup» (rezervne kopije), te da se rezervne kopije ne prave redovno i na organiziran način. Ovi nedostaci mogu rezultirati trajnim gubitkom bitnih podataka za rad Predsjedništva.

Potrebno je donijeti interna pravila o čuvanju i zaštiti podataka, kao i praviljenju rezervnih kopija, te voditi brigu da se rezervne kopije o svim bitnim podacima redovno prave i čuvaju na sigurnom mjestu

Aplikativne kontrole

Revizijom je utvrđeno da je na temelju preporuke iz prethodne revizije kreiran pravilnik o materijalno financijskom poslovanju u sklopu kojeg su procedure o unosu podataka u ISFU sustav. Međutim, tijekom dalje provjere utvrđeno je da se te procedure još uvijek ne primjenjuju.

Preporučujemo primjenu ovih procedura kojima se osigurava kontrola unosa podataka u ISFU sustav i smanjuje rizik od unosa neodobrenih podataka.

5. OSVRT NA IZVRŠENU REVIZIJU ZA 2002. godinu

Ured za reviziju izvršio je reviziju poslovanja Predsjedništva za 2002. godinu o čemu je sačinjen Izvješće o reviziji.

Osvrtom na preporuke prethodne revizije, utvrđeno je da Predsjedništvo nije poduzelo sve aktivnosti na otklanjanju nedostataka konstatiranih revizijom, i to:

- pravila i kriteriji kojima se regulira pravo i visina pojedinih troškova Predsjedništva nisu doneseni i usvojeni kao pisane procedure kojima se postiže učinkovitost u trošenju javnog novca;
- ekonomičnost trošenja javnih sredstava nije u svim slučajevima bila zastupljena kada su u pitanju naknade, određeni troškovi Kabineta i Tajništva, nabavke stalnih sredstava Kabineta i Tajništva i nabavke koje se odnose na programe posebnih namjena ureda časnika za vezu u Hagu;
- tuđa stalna sredstva koja se nalaze u Predsjedništvu su popisana ali nije riješen njihov pripadajući status;
- nisu sumirane godišnje potrebe za nabavkama kapitalnih sredstava za koje bi trebalo provoditi postupak javnog oglašavanja;

6. KORESPONDENCIJA SA KLIJENTOM

Predsjedništvu je dana 19.05.2004. godine uručen nacrt Izvješća o izvršenoj reviziji za 2003. godinu na razmatranje i dostavljanje eventualnih komentara i primjedbi na nalaz revizije.

Predsjedništvo je tražilo produženje roka za dostavu odgovora, te je odgovor dostavljen 07.06.2004. godine. Određeni broj intervencija u tekstu je uvažen, a posebno na mjestima gdje se time poboljšava razumijevanje naših nalaza ili preporuka. Ostatak primjedbi Tajništva smo razumjeli kao dodatno obrazloženje postojećih nalaza. Ipak, Ured za reviziju smatra da je odgovor Tajništva Predsjedništva doprinio boljem shvaćanju teksta izvješća i da je direktno unaprijedio kvalitetu njegovog sadržaja.

7. SAŽETAK

Tijekom vršenja svog mandata revizija je uočila nedostatke u području sustava internih kontrola u Predsjedništvu koje se odnose na nepostojanje jasnog razdvajanja dužnosti i odgovornosti između Tajništva i Kabineta u dijelu koji se odnosi na rukovođenje financijskim operacijama. Konstatirali smo značajna neispunjenja zadaće Tajništva, zanemarivanje mnogih preporuka Revizije, te da su Kabineti stvarali financijske obveze bez dogovora i odobrenja Tajništva. Još uvijek nisu usvojena jedinstvena pravila potrošnje i utvrđeno je da zbirno praćenje izvršenja proračuna nije imalo efekata na ekonomičnost poslovanja.

Ovi nedostaci sustava internih kontrola predstavljaju ustvari osnovne uzroke mnogih nepravilnosti u financijskom poslovanju Predsjedništva koji su opisani u prethodnim poglavljima. Pojedine nepravilnosti imale su za posljedicu i narušavanje određenih zakonskih odredbi. Revizijom financijskog poslovanja Predsjedništva za 2003. godinu nismo mogli identificirati poboljšanja u odnosu na 2002. godinu. Tek početkom 2004. godine zabilježili smo naznake unapređenja financijskog poslovanja donošenjem Pravilnika o materijalno financijskom poslovanju i nacrtu određenih pravila vezano za definiranje pojedinih naknada.

v.d. generalnog revizora

Samir Mušović

zamjenik generalnog revizora

Dragan Kulina